

METSÄT KUNTOON MARKETISSA -TAPAHTUMAN METSÄNHOIDOLLISET VAIKUTUKSET

Sirpa Paavola

Opinnäytetyö
Joulukuu 2015
Metsätalouden koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Metsätalouden koulutusohjelma

PAAVOLA, SIRPA:

Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman metsänhoidolliset vaikutukset

Opinnäytetyö 54 sivua, joista liitteitä 6 sivua
Joulukuu 2015

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman vaikutusta metsänhoitotöihin ja puukauppoihin. Metsätapahtuma järjestettiin Seinäjoella syksyllä 2013. Opinnäytetyö tehtiin Suomen metsäkeskuksen toimeksiantona ja tutkimusaineisto kerättiin postikyselynä metsänomistajilta, jotka oli kutsuttu metsätapahtumaan henkilökohtaisella kirjeellä. Tapahtumaan kutsutut valittiin Metsäkeskuksen metsävaratietojen perusteella ja metsätilat sijaitsivat Seinäjoen, Ilmajoen, Kuortaneen tai Lapuan alueella.

Vastauksen palauttaneista yli 80 prosenttia oli miehiä, ja vastaajista puolet oli alle 61-vuotiaita. Vastaajissa oli lähes yhtä paljon eläkeläisiä, yrittäjiä ja palkansaajia. Metsät kuntoon marketissa -tapahtumaan osallistuneista lähes puolet oli eläkeläisiä. Kyselytutkimuksen aineistoa on analysoitu erikseen sekä kaikkien vastaajien että tapahtumaan osallistuneiden osalta.

Metsät kuntoon marketissa -tapahtuma houkutteli paikalle suurten metsätilojen omistajia, sillä puolet tapahtumaan osallistuneista omistaa yli 50 hehtaaria metsää. Tapahtumaan osallistuneet metsänomistajat saivat myös suurempia puukauppatuloja kuin ne metsänomistajat, jotka eivät tapahtumaan osallistuneet. Metsätapahtumaan osallistuneet ovat olleet tyytyväisiä tapahtuman järjestelyihin, ja tapahtumasta on ollut apua metsänhoitotöiden ja puukauppojen tekemisessä. Osallistujat myös kilpailuttivat metsäkohdettaan useamman toimijan välillä.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman tyyppisen yleisötapahtuman avulla saadaan aktivoitua metsänomistajia metsänhoitotöihin tai puukauppaan. Puukauppojen yhteydessä tehdään myös muita metsänhoitotöitä. Tapahtuman järjestäjän suuri haaste on tarjota metsänomistajien omiin tavoitteisiin sopivaa, mielenkiintoista tietoa tai ohjelmaa sekä saada pienten ja suurten metsätilojen omistajat lähtemään tapahtumaan paikan päälle.

Avainsanat: metsätapahtuma, metsänomistajien aktivointi, metsänhoito, kyselytutkimus

ABSTRACT

Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Forestry

PAAVOLA, SIRPA:

Forests are Managed in Supermarket Event and Its Effect on Silviculture

Bachelor's thesis 54 pages, appendices 6 pages

December 2015

The aim of this thesis was to study the Forests are Managed in Supermarket Event's effect on silviculture and timber trade. This forest event was held in Seinäjoki autumn of 2013. This thesis was commissioned by the Finnish Forest Centre and the research material was collected by mailed questionnaires to the forest owners, who had been invited to the forest event by a personal invitation letter. The invited were selected on the basis of the forest resources information data in the Finnish Forest Centre and they have forest properties in Seinäjoki, Ilmajoki, Kuortane or Lapua areas.

More than 80 per cent of the respondents were men and half of the respondents were under 61 years of age. The survey respondents represented almost equal percentage of retirees, entrepreneurs and employees. Almost half of the Forests are Managed in Supermarket Event participants were retirees. The survey data has been analyzed separately for all the respondents and for the event participants.

Forests are Managed in Supermarket Event attracted forest owners with a large forest properties, as half of participants own more than 50 hectares of forest. Forest owners participated in the event had also bigger timber sales revenue than the forest owners, who have not participated in the event. Participated forest owners have been satisfied with the arrangements of the event, and silvicultural operations or timber sales have been made by the event. Participants also asked timber sales offers from several forest business operators.

The study shows that the Forests are Managed in Supermarket type of public event can activate the forest owners for silviculture and timber trade. In connection with the roundwood trade is also carried out other silvicultural operations. A major challenge for the event organizer is to provide forest owners with their objectives suitable, interesting information or program and managed to get both small and large forest property owners to come on the event spot.

Key words: Forest event, the activation of forest owners, forest management, survey

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	METSÄNOMISTAJIEN AKTIVOINTI ENERGIAPUUN KORJUUSEEN	8
2.1	Suomen metsäkeskus	8
2.2	Etelä-Pohjanmaan metsäenergiavarat	13
2.3	Kestävä metsäenergia –hanke	14
2.4	Metsät kuntoon marketissa –tapahtuma Seinäjoella.....	17
3	METSÄENERGIAN KÄYTTÖ SUOMESSA	18
4	METSÄNOMISTAJAKUNTA ETELÄ- JA KESKI-POHJANMAALLA.....	21
4.1	Metsänomistusrakenteen muutos	21
4.2	Metsänomistajien neuvontapalvelut.....	23
4.3	Metsätalouden palveluyritysten välisen yhteistyön mahdollisuudet	25
5	AINEISTO JA MENETELMÄT	26
5.1	Tutkimusaineisto.....	26
5.2	Kyselylomake	26
5.3	Määrällinen tutkimus	27
6	TULOKSET	28
6.1	Vastausprosentti ja katoanalyysi.....	28
6.2	Vastaajien taustatiedot	28
6.3	Mielipiteet Metsät kuntoon marketissa –tapahtuman järjestelyistä.....	30
6.4	Mitä metsätapahtumasta jäi mieleen ja mitä puuttui	31
6.5	Metsätapahtuman vaikutus metsänhoitotöihin tai puukauppaan	32
7	TULOSTEN TARKASTELU	40
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	45
	LÄHTEET.....	46
	LIITTEET	49
	Liite 1. Saatekirje	49
	Liite 2. Kyselylomake 1/2.....	50
	Liite 2. Kyselylomake 2/2.....	51
	Liite 3. Kutsu metsätapahtumaan 26.10.2013	52
	Liite 4. Kutsun mukana lähetetty karttatulostemalli 2013.	53
	Liite 5. Lehti-ilmoitus Epari –lehdessä 23.10.2013	54

ERITYISSANASTO

Ainespuu	Puutavara, jolla on taloudellista käyttöarvoa.
Energiapuu	Puuaines, jota käytetään energian tuottamiseen.
Ensiharvennus	Ensimmäinen hakkuu metsän uudistamisen jälkeen.
Hakkuukertymä	Metsäteollisuustuotteiden valmistukseen ja energian tuotantoon hakattu runkopuumäärä.
Hanke	Projekti tietyn päämäärän saavuttamiseksi.
Hankintahinta	Tienvarteen toimitetun puutavaran hinta.
Hankintakauppa	Puutavaran myyjä huolehtii puut tienvarteen.
Havaintomatriisitaulukko	Taulukko, jonka kukin rivi muodostuu tilastoyksikön muuttujien arvoista ja muuttujan arvot esitetään sarakkeissa.
Hiilinielu	Hiiltä sitoutuu enemmän kuin vapautuu, hiilen määrä kasvaa.
Kemera	Kestävän metsätalouden rahoituslaki, jolla tuetaan metsänhoito- ja metsänparannustöitä.
Kuviokartta	Kartta kasvupaikaltaan ja ominaisuuksiltaan yhtenäisestä metsäalueesta.
Metsäbiomassa	Metsästä saatava orgaaninen aine jota voidaan käyttää energiantuotannossa.
Metsähake	Koneellisesti hakettua, metsästä saatavaa orgaanista ainetta.
Metsäenergia	Metsästä hakkuiden yhteydessä saatava biomassa, jota käytetään lämpö- ja sähköenergian tuotantoon.
Metsälö	Saman omistajan hallussa olevat metsät ja metsätalousmaat.
Metsävaratiedot	Metsäkeskuksen ylläpitämä tietokanta yksityismetsistä. ”Palvelu tarjoaa ajankohtaista tietoa puuston määrästä ja arvosta, luontokohteista, hoitotarpeista ja hakkuumahdollisuuksista.” (Metla. 2014).
Nuoren metsän hoito	Nuorissa kasvatusmetsissä tehtävät metsänhoitotoimenpiteet.
Pystykauppa	Myyjä luovuttaa puukauppasopimuksella ostajalle oikeuden kaataa sovitun alueen puut, pystypuuston hakkuuoikeus.
Päätihakkuu	Uudistushakkuu, jossa puusto poistetaan kokonaan.
Raakapuu	Teollisuuden käyttämä jalostamaton raaka-ainepuu.
Swot-analyysi	Vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat.

1 JOHDANTO

Metsäalan tulevaisuuden haasteena on saada metsistä riittävästi puuta perinteisen metsäteollisuuden raaka-aineen lisäksi myös energiakäyttöön. Samalla metsät tulisi säilyttää riittävän monipuolisina myös muihin käyttötarkoituksiin. Monipuolistuva metsien hyödyntäminen ja metsien aineettomien arvojen lisääntyminen vaikuttavat metsänhoitoon, uudistamismenetelmiin, metsän kasvatukseen ja puunkorjuuseen. Metsänomistajien taloudellinen riippuvuus metsistä on vähentynyt mutta neuvonta- ja työpalveluiden tarve on lisääntynyt. Avainasemassa on metsänomistajien aktiivointi ja metsätalouden kannattavuuden parantaminen kustannustehokkaalla toiminnalla (Jokela 2015). Metsänomistajien aktivoimista tarvitaan, jotta metsänhoitotyöt tehtäisiin ajallaan ja jotta puumarkkinoilla olisi riittävästi raaka-ainetta teollisuuden käyttöön tai energiaksi. Metsänomistajia aktivoimalla voidaan saada puuta markkinoille nopeasti.

Suomi on sitoutunut noudattamaan EU:n ilmasto- ja energiapolitiikkaa niin, että vuonna 2020 uusiutuvilla energialähteillä tuotetun energian osuus on 38 % energian loppukulutuksesta Suomessa. Uusiutuvan energian osuutta kokonaisenergian tuotannossa voidaan lisätä metsäbiomassalla ja metsäenergiaan kohdistuukin suuria odotuksia. Kansallisen metsäohjelman tavoitteena on kasvattaa metsähakkeen vuotuista käyttöä 812 miljoonaan kiintokuutiometriin vuonna 2015. Metsäenergia on uusiutuudesta huolimatta rajallinen voimavara jolloin metsävarojen tunteminen on tärkeää, kun päätetään sen käytöstä. (Laurila, Tasanen & Lauhanen 2010, 356.)

Suomen metsäkeskuksen Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueyksikkö, hallinnoi vuosina 2011-2014 Kestävä metsäenergia -hanketta. Hankkeen tavoitteena oli tuottaa tutkimustietoa kestävästä metsäenergian tuotannosta, hankinnasta ja käytöstä Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla. Hankkeen aikana haluttiin tuoda esille nuoren metsän hoidon tärkeyttä ja kannustettiin energiapuun korjuuseen järjestämällä useita metsänomistajille suunnattuja tapahtumia. Hankkeella pyrittiin edistämään metsäenergia-alan yritystoimintaa ja kannattavuutta sekä lisäämään metsäenergian käyttöä (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 3).

Metsät kuntoon marketissa –tapahtuma oli osa Kestävä metsäenergia –hanketta ja metsätapahtuma järjestettiin Seinäjoella, yhteistyössä K-Citymarket Päivölän kans-

sa. Päivän teemana oli nuoren metsän hoito ja energiapuun korjuu. Kauppakeskuksessa pidetyssä tilaisuudessa metsänomistajilla oli mahdollisuus myös energiapuukaupantekoon (Viirimäki 2015). Metsäenergiahankkeella haluttiin lisätä metsänomistajien tietämystä ja kiinnostusta metsiensä hyödyntämiseen energiapuumarkkinoilla. Alueellisen metsäenergiavaratutkimuksen mukaan tiedossa oli, että Etelä-Pohjanmaan alueella metsäenergian käyttöä voidaan lisätä.

Tavoitteeni on selvittää, oliko Metsät kuntoon marketissa -tapahtumalla vaikutusta metsänhoitotöihin. Opinnäytetyön tietoja voidaan hyödyntää Suomen metsäkeskuksessa kun arvioidaan metsäenergiahankkeen ja Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman merkitystä metsänomistajien aktivoinnissa. Metsänomistajien mielipiteet voidaan huomioida vastaavien yleisötapahtumien järjestämisessä. Kyselyn tuloksista tehty havaintomatriisitaulukko säilytetään Suomen metsäkeskuksessa Seinäjoella mahdollista myöhempää tarkastelua varten.

Opinnäytetyössä esitellään lyhyesti Suomen metsäkeskuksen alueellista metsäohjelmaa Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla vuosina 2012-2015 ja taustatiedoissa kerrotaan myös Kestävä metsäenergia -hankkeesta. Lisäksi raportissa tarkastellaan metsäenergian käyttöä Suomessa yleisesti sekä selvitetään metsänomistajakunnan rakennetta Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla. Lopuksi esitetään kyselytutkimuksen tulokset, tulosten tarkastelu ja johtopäätökset sekä arvioidaan Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman onnistumista Seinäjoella.

2 METSÄNOMISTAJIEN AKTIVOINTI ENERGIAPUUN KORJUUSEEN

2.1 Suomen metsäkeskus

Suomen metsäkeskuksen historia alkaa, kun läänin metsänhoitolautakunnat perustettiin valvomaan metsälakia vuonna 1917. Metsänhoitolautakunnat vastasivat yksityismetsätalouteen liittyvistä valvonta- ja neuvontatehtävistä. Metsänhoitolautakunnat muuttuivat piirimetsälautakunniksi (v.1968) ja keskusmetsälautakuntien metsänparannuspiirit yhdistyivät metsälautakunniksi (v.1987). Metsälautakunnista tuli maakunnan metsäkeskuksia vuonna 1996. Metsäkeskus muuttui yhdeksi valtakunnalliseksi organisaatioksi vuonna 2012, jolloin sillä oli 13 maakunnallista alueyksikköä. Viimeisin organisaatiomuutos tehtiin vuonna 2015, jolloin Metsäkeskus muuttui prosessiorganisaatioksi, ja 13 alueyksikköä yhdistyi viideksi palvelualueeksi (Suomen metsäkeskus 2015d).

Metsäkeskus toimii maa- ja metsätalousministeriön, luonnonvaraosaston, metsä- ja bioenergiayksikön alaisuudessa (Maa- ja metsätalousministeriö 2015b; Suomen metsäkeskus 2015e). Metsäkeskuksilla on lakisääteinen asema, organisaation suuri koko ja valtakunnallisesti yhtenäiset toimintamallit. Metsäkeskusten toiminnalle on määritelty selkeät rajat ja asemansa perusteella metsäkeskukset voidaan nähdä riippumattomina toimijoina (Mattila 2010, 57). ”Suomen metsäkeskuksen tehtävä on edistää yhteiskunnan ja kansalaisten hyvinvointia vahvistamalla metsäalan kilpailuetua ja kestävyyttä” (Suomen metsäkeskus 2015e). Metsäkeskus palvelee metsänomistajia henkilökohtaisten tapaamisten, verkkopalveluiden ja koulutustapahtumien avulla. Metsäkeskus rahoittaa metsän- ja luonnonhoidon töitä sekä jakaa tietoa Suomen metsistä ja metsätaloudesta. Metsäkeskus kerää, päivittää ja hyödyntää metsävaratietoa, joka on koko metsäalan käytettävissä. Metsäkeskus johtaa vuosittain kymmeniä hankkeita, joissa kehitetään elinkeinotoimintaa ja uusia palveluja. Suomen metsäkeskuksen tehtävänä on myös valvoa Suomen metsälainsäädäntöä.

Suomen metsäkeskuksen kaikilla toiminta-alueilla laaditaan alueellinen metsäohjelma (AMO), joka toimii koko metsäsektorin kehittämissuunnitelmana. Ohjelma asettaa mitattavat tavoitteet metsäalan kehittämiseksi ja perustuu metsälakiin. Metsäohjelmassa sovitaan yhteen taloudelliset, ekologiset ja sosiaaliset tavoitteet. Ohjelmia on laadittu vuodesta 1997 lähtien ja viimeisin on laadittu vuosille 2012-2015. Ohjelma tarkistetaan viiden vuoden välein. Alueellisten metsäohjelmien tavoitteissa otetaan huomioon alu-

eelliset kehittämistarpeet ja ne on sovitettu yhteen kansallisen metsäohjelman tavoitteiden kanssa. Alueelliset metsäohjelmat laaditaan yhteistyössä alueellisten metsäneuvostojen kanssa. Metsäneuvostojen jäsenet edustavat metsäsektorin toimijoita, julkishallintoa, kansalaisjärjestöjä ja sidosryhmiä. Neuvostot nimittää maa- ja metsätalousministeriö ja niiden toimikausi on kolme vuotta (Suomen metsäkeskus 2015a).

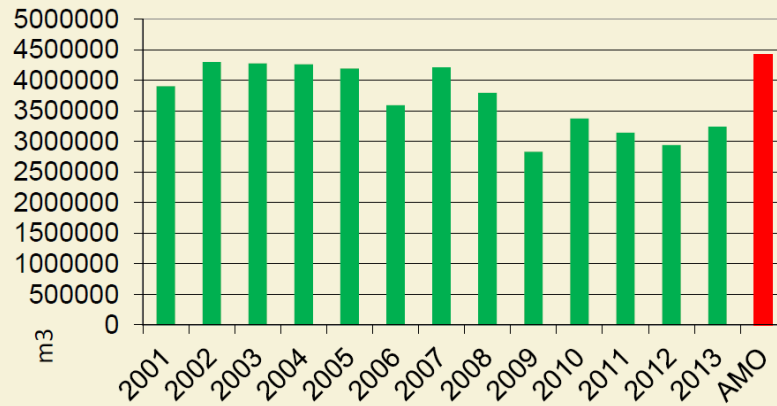
Metsäalan toimintaympäristö on muuttunut nopeammin kuin on osattu ennustaa. Teollisuuden puutarpeet ovat vaihdelleet merkittävästi. Ilmastonmuutos, uusiutumattomien raaka-aineiden vähentyminen, väestönrakenteen ja arvojen muuttuminen haastavat alaa uusiutumaan tarjoten samalla mahdollisuuksia uusille tuotteille ja palveluille. Metsäsektorin merkittävimmät lähivuosien kasvumahdollisuudet ovat bioenergiassa ja biopohjaisissa polttoaineissa sekä puutuotteissa ja puurakentamisessa. Metsiin perustuvien tuotteiden ja palveluiden sekä metsän eri käyttömuotojen yhteensovittaminen edellyttää hyvää yhteistyötä eri toimijoiden välillä (Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015, 16). Metsänomistajat tekevät päätökset, jotka johtavat metsäohjelman toteutumiseen, metsätalouden toimijat avustavat, neuvovat ja kouluttavat metsänomistajia heidän päätöksentekonsa tueksi. Metsänomistajien investointihalukkuus tulisi säilyä hyvänä (Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015, 6, 11, 21, 22, 42, 47).

Metsäkeskuksen Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella pyritään metsien täysimääräiseen hyödyntämiseen. Hakkuukertymätavoite on suurin mahdollinen kestävä hakkuumäärä, 4,71 miljoonaa m³ vuodessa. Metsien rakenne mahdollistaa männyn harvennus- ja uudistushakkuiden lisäämisen. Metsien metsänhoidollisen tilan parantaminen vaatii kii-reellisten ensiharvennustöiden tekemistä ja metsäenergian käytön tavoitteeksi on asetettu 1 miljoonaa m³ vuodessa. Nämä tavoitteet ovat alueen metsäalan kehittymisen kannalta tärkeitä saavuttaa. Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella jäädään jälkeen hakkuukertymätavoitteesta, mutta nuoren metsän harvennus täyttää tavoitteen. Energiapuun korjuun osalta tavoite saavutettiin vuonna 2013 (kuviot 1-3).

Suomen metsäkeskuksen alueellisen metsäohjelman vuoden 2013 seurantatilastoja:

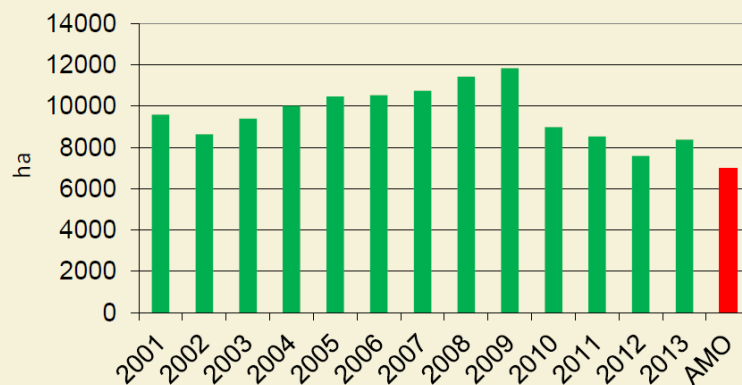
1.

Hakkuukertymä (markkina- ja kotitarvehakkuut) Etelä- ja Keski-Pohjanmaan yksityismetsissä

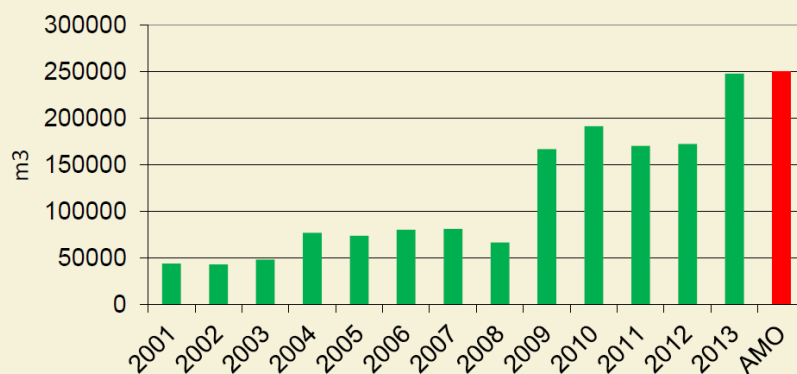
2.

Nuoren metsän harvennus Etelä- ja Keski-Pohjanmaan yksityismetsissä

3.

Energiapuun korjuu (KEMERA) Etelä- ja Keski-Pohjanmaan yksityismetsissä

KUVIOT 1-3. Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelman seurantatuloksia 2013. (Lähde: Luke).

Metsätalous on voimakkaassa murroksessa ja monet muutokset heijastuvat globaalilta tasolta yksittäiseen toimijaan asti. Puun hintatasossa ja kysynnässä on ollut suuria vaihteluja. Muutostilanteet lisäävät epävarmuutta metsäsektorin toimintaympäristössä ja metsien hyödyntämisessä kansallinen ja alueellinen näkökulma korostuu. Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueellisen metsäohjelman päivitystä varten nimetty ohjelmatyöryhmä teki toimintaympäristöanalyysin, jossa on mietitty alueen metsäsektorin vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat (swot-analyysi) (Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015, 14).

Toimintaympäristöanalyysin yhteenvedona on mietitty globalisaation vaikutuksia alueella, alueiden ja väestön rakennemuutosta, ilmastonmuutoksen yhteiskunnan kehitystä ohjaavia vaikutuksia, arvojen ja arvostusten muuttumista, lisääntyvää kilpailua metsien käyttötavoista, metsäpalvelujen ja palvelun tarjoajien muutostilannetta, viestintätapojen ja –kanavien muuttumista, osaamisen ja uuden teknologian osaamisen kasvavaa merkitystä, metsätyövoiman riittävyyttä, asiakaslähtöisyyden korostumista ja sääntelyn voimistumista (Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015, 14).

Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla vahvuutena nähdään alan toimijoiden hyvä yhteistyö, metsien korkea käyttöaste ja tuottokunnossa olevat metsät. Alueella on hyvä energia-puupotentiaali ja energiapuun käyttö on kasvu-uralla. Vahvuutena nähdään myös monipuolinen puun käyttö ja jalostus. Heikkoutena sen sijaan on metsänomistuksen pirstaloituminen ja tilusrakenne, turvemaiden suuri osuus, metsäluonnon karuus ja yksipuolisuus sekä metsätalouden kannattavuus. Mahdollisuutena pidetään metsäenergian käytön ja energiapuun kysynnän lisääntymistä, puuston lisääntyvää määrää ja metsien puuntuotokykyä, metsät ovat mahdollisuus paikalliselle pienyrittäjyydelle ja mahdollisuutena on myös metsänomistajien aktivoiminen neuvonnan avulla. Uhkana taas nähdään puun käyttömahdollisuuksien väheneminen, metsätalouden julkisen tuen romahtaminen ja metsäpolitiikan ennakoimattomuus, luonnonsuojelun ja metsätalouden vastakkainasettelu sekä metsänhoidon tason heikkeneminen (taulukko 1)

SWOT-ANALYYSI AMO 2012-2015	
Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> * Toimijoiden hyvä yhteistyö * Metsien korkea käyttöaste ja tuotokunnossa olevat metsät * Energiapuupotentiaali ja kasvu-uralla oleva energiapuun käyttö * Monipuolinen puun käyttö ja jalostus * Osaava työvoima * Metsänomistajien investointihalukkuus metsiinsä * Yrittäjyys * Kattava, hyväkuntoinen metsätiestö * Kiinnostus metsien vapaaehtoiseen suojeluun ja lisääntyvä monimuotoisuus * Runsaat yksityismetsät ja perhemetsätalous * Metsäkeskuksen aktiivisuus ja osaaminen luonnonhoito- ym. hankkeiden toteuttajana 	<ul style="list-style-type: none"> * Metsänomistuksen pirstaloituminen ja tilusrakenne * Turvemaiden suuri osuus * Puun käyttökohteiden vähäisyys ja edelleen väheneminen * Talvileimikoiden runsaus * Metsäluonnon karuus ja yksipuolisuus * Luontojärjestöjen ja luontoasioiden huomioiminen * Metsätalouden kannattavuus * Kasvatushakkuiden ja metsänhoidon laiminlyönnit * Työvoiman saatavuus alalle * Alempiasteisen tiestön kunto * Metsätalouden suunnittelijoilla ei riittävästi luontotyyppi- ja lajitietoa
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> * Metsäenergian käyttö ja energiapuun kysynnän lisääntyminen * Puun ja puutuoteteollisuuden jalostusarvon nosto * Pk-sahateollisuuden kasvumahdollisuudet * Lisääntyvä puuston määrä ja metsien puuntuotantokyky * Luontoyrittäjyydellä elinvoimaa maaseudulle * Metsät uusiutuvana luonnonvarana ja metsien käytön moniarvoistuminen * Metsien hoidon koneellistaminen * Metsät mahdollisuutena paikalliselle pienyrittäjyydelle * Metsänomistajien kiinnostus suojeluun ja monikäyttöön kasvussa * Metsänomistajien aktivoiminen neuvonnan keinoin * Puu- ja hirsitaloteollisuus * Yhdistetty sähkö- ja lämmöntuotanto 	<ul style="list-style-type: none"> * Puun käyttömahdollisuuksien väheneminen * Metsänomistuksen pirstaloituminen jatkuu * Metsänomistajat vieraantuvat metsistään ja metsien taloudellinen merkitys vähenee * Metsätalouden julkinen tuki romahtaa, metsäpolitiikka ennakoimatonta * Metsätalouden kannattavuus heikkenee ja kilpailu kärjistyy * Yhteistyö hiipuu * Ilmastonmuutos lisää myrskyjä ja muita metsätuhoja * Maaseutu autioituu, infra heikkenee, työvoiman saatavuus vaikeutuu * Lapset ja nuoret unohdetaan, alan imago heikkenee * SeAMK:n metsäopetus loppuu * Metsänhoidon taso heikkenee

TAULUKKO 1. Suomen metsäkeskuksen laatima SWOT- analyysi Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelmaan 2012-2015. (Lähde: Suomen metsäkeskus 2015b).

2.2 Etelä-Pohjanmaan metsäenergiavarat

Etelä-Pohjanmaan metsät eroavat monin tavoin eteläsuomalaisista metsistä. Tehokas puuntuotanto, pitkä metsänkäyttöhistoria (tervanpoltto, kaskeaminen) ja karu luonto vaikuttavat metsien rakenteeseen. Lisääntyneen energiapuun käytön seurauksena metsät ovat tehokkaammassa käytössä kuin ennen. Ainespuun lisäksi metsästä korjataan energiantuotantoon myös pienpuut oksineen, hakkuutähteet ja kannot (Sauvula-Seppälä, Ulander & Tasanen 2009, 7-9). Nuorten metsien kasvu on merkittävää erityisesti Etelä-Pohjanmaalla ja tulevaisuudessa hakkuumäärät painottuvatkin metsien harvennuskoh-teisiin. Metsien suotuisa kasvukehitys turvataan metsien hoidolla ja metsänparannus-toiminnalla (Lauhanen 2009, 12).

Etelä-Pohjanmaan metsäkeskusalueen vuotuiset metsäenergiavarat ovat yhteensä noin 0,8 miljoonaa kiintokuutiometriä. Määrä vastaa noin 80 000 keskikokoisen omakotita-lon vuotuista energiantarvetta. Luku sisältää vain energiapuun osuuden (ei teollisuuden ainespuuta) (Metla. 2010, VMI10). Vuonna 2011 metsäenergian käyttö alueella oli noin 0,5 miljoonaa kiintokuutiometriä vuodessa. Mikäli myös männyn kannot hyödynnettäi-siin energiakäyttöön, alueen metsäenergiavarat olisivat 1,4 miljoonaa kiintokuutiometriä vuodessa. Suurimmat metsäenergiavarat Etelä-Pohjanmaan metsäkeskusalueella ovat nuorissa kasvatusmetsissä (Metsäpohjanmaa 1/2011, 20).

Metsäenergian käytön lisäämistarpeet edellyttävät raaka-ainehankinnan riittävää resurs-sointia. Puunhankintaresursseja ei ole varaa supistaa korjuuolosuhteiden vaikeutuessa, että tehtaiden raaka-ainehuollosta selvitään. Ilmaston lämpeneminen vaikeuttaa puun-korjuuta kun roudattomina talvina suometsien puunkorjuu ei ole mahdollista (Lauhanen 2009, 15, 20). Metsäenergian käytön lisäämiseksi metsänomistajan ja energiapuun osta-jan pitää kohdata. Metsäenergian käytön tavoitteiden saavuttamiseksi metsähakkeen käytön pitäisi olla kannattavaa voimalaitoksille, korjuuyrittäjille ja metsänomistajille. Energiapuun myymisen pitää olla metsänomistajalle taloudellisesti kannattavaa, korjuu-jäljen tulee vastata metsänomistajan toiveita eikä jäävä puusto saa kärsiä korjuusta. Ete-lä-Pohjanmaalla käytetystä metsähakkeesta 68 prosenttia tulee harvennuskohteilta, puuntuotannon metsämailla lähes 35% metsiköistä on nuoria kasvatusmetsiä (Sauvula-Seppälä, Ulander & Tasanen 2009, 10).

Etelä-Pohjanmaan energiaomavaraisuusstrategian tavoitteena on lisätä Etelä-Pohjanmaalla puuenergian käyttöä vuositasolla 700 GWh vuoteen 2020 mennessä.

Luonnonvarakeskuksen tuottamasta valtakunnan metsien inventointiaineistosta (VMI10) on laskettu metsäenergiapotentiaalit kuntakohtaisesti Etelä-Pohjanmaan metsäkeskuksen toimialueelle. Koko metsäkeskusalueen vuotuinen teknis-taloudellinen metsäenergiapotentiaali on yhteensä 1645 GWh. Opinnäytetyön aineiston alueelta vuotuinen metsäenergiapotentiaali on yhteensä 240 GWh/v. Ilmajoki 53, Kuortane 34, Lapua 59 ja Seinäjoki 94 gigawattituntia. Metsäenergiapotentiaaliin on laskettu mukaan pienpuu nuoren metsän hoitokohteilta, pienpuu ensiharvennuksilta, hakkuutähteet kuusivaltaisilta uudistushakkuilta ja kannot kuusivaltaisilta uudistushakkuilta. Hakkuukertyminä on käytetty keskimääräisiä hehtaarikohtaisia kertymiä, joiden tarkkuuden on katsottu riittävän kuntatason tarkasteluun (Laurila, Tasanen & Lauhanen 2010, 357, 361, 362).

Etelä-Pohjanmaalla bioenergian teknis-taloudellisen potentiaalin hyödyntäminen tuottaa n. 0,9 % bruttokansantuotteen kasvun (Simola, Kinnunen, Törmä & Kola.2010, 73). Potentiaalia alhaisempi bioenergian tuotannon lisääminen tuottaa negatiivisia vaikutuksia, jonka selittää oman tarpeen ylittävä potentiaali. Etelä-Pohjanmaa on ainoa maakunta, joka voi oman fossiilisen energian käytön korvaamisen lisäksi viedä bioenergiaa muihin maakuntiin ja saada vientituloa, joka ei ole pois muusta maakunnan tuotannosta. Tämä toteutuu vain, jos Etelä-Pohjanmaalla hyödynnetään koko teknis-taloudellinen potentiaali (Simola, Kinnunen, Törmä & Kola.2010, 73).

Etelä-Pohjanmaan vuotuisen teknis-taloudellisen metsäenergiapotentiaalin hyödyntämiseen täysimääräisesti tarvittaisiin lisää energiapuun korjuukalustoa ja kuljettajia. Energiapuun korjuun resurssitarpeiden tutkimuksen perusteella eniten resursseja tarvittaisiin ensiharvennusten aines- ja energiapuun korjuuseen sekä nuoren metsän hoitokohteiden energiapuun korjuuseen. (Laurila ym. 2010, 362, 363).

2.3 Kestävä metsäenergia –hanke

Aktiivisen metsänomistajan kanssa on helppo puukaupan yhteydessä neuvotella hakkuutähteiden korjuusta, kantojen nostosta ja mahdollisesta energiapuuharvennuskohteista. Passiivisia metsänomistajia on vaikea tavoittaa eikä metsäenergiapotentiaalia saada hyödynnettyä täysimääräisesti. Metsänomistajien ikääntyminen ja tilakokojen pientyminen ovat hankaloittaneet energiapuun hankintaa. Etelä-Pohjanmaan metsäkeskusalueella yli 80 prosenttia metsistä on yksityisiä (valtakunnallinen keskiarvo on 52 prosenttia). Etelä-Pohjanmaalla metsälöiden keskimääräinen pinta-ala

on pieni, alle 30 hehtaaria (Sauvula-Seppälä ym. 2009, 9). Valtakunnallisesti metsätilojen keskimääräinen pinta-ala on 35 ha (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 3).

Energiaomavaraisuuden lisäämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi bioenergian käyttöä olisi lisättävä merkittävästi. Metsäenergian kustannustehokkaan ja kestävästi hyödyntämisen edistämiseksi tarvitaan alueellista kehittämis- ja tutkimustoimintaa. Metsäenergian toimintakenttä muuttuu jatkuvasti uuden teknologian ja uusien lakien myötä. Tarvitaan tiedonvälitystä alalla tapahtuvista muutoksista ja kehitysaskelista (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 23).

Kestävä metsäenergia –hanke oli osa Manner-Suomen maaseutuohjelmaa, elinkeinojen kehittämishanke. ”Hankkeen tarve perustui Etelä- ja Keski-Pohjanmaan maaseutuohjelmiin, sekä Etelä-Pohjanmaan energiaomavaraisuusstrategiaan ja Keski-Pohjanmaan bioenergiaohjelmaan.” Alueellisilla bioenergia-alan kehittämishankkeilla on ollut tärkeä rooli myös maaseudun kehittäjänä. Suomen metsäkeskuksen Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueyksikkö ja Seinäjoen ammattikorkeakoulu toteuttivat hankkeen yhteistyössä vuosina 2011-2014. SeAMK vastasi tutkimus- ja kehittämistoiminnasta ja metsäkeskus vastasi tiedon jalkauttamisesta ja neuvonnasta kentällä (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 3, 16, 23).

Hankkeen ohjausryhmässä oli edustettuina Suomen metsäkeskus, Metsäntutkimuslaitos, SeAMK:n maa- ja metsätalouden yksikkö, Keski-Pohjanmaan Metsänomistajien liitto, Etelä-Pohjanmaan Koneyrittäjät, Metsäliitto Osuuskunta, EPV Energia/Vaskiluodon Voima, Helsingin yliopiston Ruralia Instituutti, Seinäjoen Seudun Elinkeinokeskus, UPM Metsä, Metsänhoitoyhdistys Etelä-Pohjanmaa, Lehtimäen Energiaosuuskunta sekä Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukset. ELY-keskus oli myös hankkeen rahoittaja (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 14).

Hankkeen päätavoitteena oli metsäenergian käytön lisääminen. Metsänomistajarakenteen muutokset huomioonottaen, tavoitteena oli tuottaa uusinta ja ajankohtaisinta metsäenergia-alan tietoa sekä jakaa tietoa tehokkaasti alan käytännön toimijoille. Kestävä metsäenergia -hanke oli vuosina 2011-2014 maakunnan tärkein toimija bioenergian tuotannon, korjuun ja käytön tiedottamisessa. Hankkeen ensisijaisena hyödynsaajina olivat maa- ja metsätalouden alkutuottajat, lämpöyrittäjät, metsäenergia-alan koneyritykset ja laitevalmistajat. Lisäksi hyödynsaajia olivat muut metsäenergia-alan toimijat, opilaitokset, neuvontajärjestöt sekä yksittäiset ihmiset. Alueella on useita bioenergia-alan

toimijoita (n. 50 pilkeyrittäjää, n. 20 hakkuriyrittäjää, n. 30 energiapuun korjuuyrittäjää ja n. 50 lämpöyrittäjää), jotka tarvitsevat ajankohtaista tutkimustietoa toimintansa tehostamiseksi myös tulevaisuudessa (Viirimäki Juha 2015, Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 3, 11).

Metsäenergian korjuun ja käytön kautta metsätalouden tarjoamat mahdollisuudet ovat lisääntyneet. Biotalous on luonut uusia mahdollisuuksia yrittäjyyteen, jota on syntynyt uusiutuvan energian tuotantoon. Metsien tuotto on bioenergian korjuun myötä kasvanut ja lisäksi bioenergian käyttö on lisännyt työpaikkoja maaseudulle. Tietoa uusiutuvasta energiasta on hyvin saatavilla ja tämä mahdollistaa taloudellisesti tehokkaiden ja ympäristöystävällisten päätösten teon (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 1, 23).

Alan tutkimusta tarvitaan etenkin energiapuun korjuukysymyksiin, puun kuivatukseen, logistiikkaan, bioenergian korjuun kannattavuuteen ja ympäristöasioihin. Lisäksi tietojen vaihto ulkomaisten kumppaneiden kanssa on tärkeä edellytys alan kehittymisen kannalta. Kestävä metsäenergia -hankkeen aikana järjestettiin yrittäjille opintomatkoja Ruotsiin, Viroon ja Itävaltaan. Bioenergia-alan tutkimuksella, tutkimustiedon jalkauttamisella sekä alkutuottajien ja alan yrittäjien neuvonnalla on selvä tarve Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 23).

Kestävä metsäenergia -hankkeen aikana järjestettiin eri puolilla Etelä- ja Keski-Pohjanmaata yhteensä 84 tilaisuutta (infotilaisuuksia, puusta elinkeinoksi -iltoja, metsät irti pellosto -tapahtumia, osastot SARKA-messuilla ja Farmari-maatalousnäyttelyssä, maatilan lämpökeskuspäiviä, Maatalous- ja Bionergiamessut, metsäpäiviä, puunkorjuunäytöksiä, energailtoja, energiapuunkorjuun teemapäiviä, hakkuripäivä, pilkepäiviä, Klapit tuli kaupunkiin -tapahtumia, Metsät kuntoon marketissa - tapahtumat Kokkolassa ja Seinäjoella, Fin-Metko -retki sekä energiaretkiä kotimaassa ja ulkomailla. Hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin osallistui yhteensä 5620 henkilöä. Kestävä metsäenergia - hankkeen aikana, erityisesti vuosina 2012-2013, metsäenergiavarojen käyttö alueella lisääntyi merkittävästi (Kestävä metsäenergia loppuraportti 2014, 16-18, 23).

2.4 Metsät kuntoon marketissa –tapahtuma Seinäjoella

Kestävä metsäenergia –hankkeen aikana pyrittiin lisäämään metsäenergian saatavuutta ja aktivoimaan metsänomistajia metsänhoitoon mahdollisimman vaivattomalla tavalla. Kestävä metsäenergia hankkeen projektipäällikkö Juha Viirimäki ideoi Metsät kuntoon marketissa –tapahtuman ja tietyvästi ensimmäistä kertaa metsätapahtuma vietettiin kaupakeskukseen. Tapahtumalla ei ollut aikaisempia malleja, vaan se ideoitiin alusta asti hankkeen vetäjien toimesta. Seinäjoella tapahtuma järjestettiin K-Citymarket Päivölän kauppakeskuksessa, lokakuussa 2013.

Tapahtumaan kutsuttiin metsänomistajia henkilökohtaisella kutsukirjeellä ja kirjeen mukana oli kuviokartta metsäkiinteistöjen kohteista. Kutsutut oli valittu Metsäkeskuksen metsävaratietojen perusteella siten, että heidän kiinteistöillään sijaitsi ainakin yksi ensiharvennuskohde. Metsäkiinteistöt sijaitsivat Seinäjoen, Lapuan, Ilmajoen tai Kuortaneen kuntien alueella. Metsävaratietoja voidaan käyttää avuksi metsänomistajien neuvonnassa ja tähän tapahtumaan kutsutut metsänomistajat valittiin metsävaratietojen perusteella.

Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman tavoitteena oli tuoda metsäasiat markettiin niin, että metsänomistajilla oli ruokaostosten yhteydessä mahdollisuus tavata metsäalan ammattilaisia, kysyä neuvoja metsänhoitoon liittyviin asioihin tai tehdä energiapuukauppaa. Päivän aikana tuotiin esille erityisesti nuoren metsän hoitoa ja energiapuunkorjuuta. Tapahtumassa oli mukana alueen metsäalan keskeisiä toimijoita, joilla oli kaupakeskuksessa omat osastot ja lisäksi metsäasiantuntijoita oli kaupakeskuksen käytävällä kertomassa ohikulkijoille metsätapahtumasta. Seinäjoen kauppakeskustapahtumaan osallistuivat:

- EPM Metsä
- L&T Biowatti
- Metsä Group
- Metsänhoitoyhdistys
- Otso Metsäpalvelut
- Ponsse
- Sedu
- UPM
- Vapo

(Viirimäki Juha 2015)

3 METSÄENERGIAN KÄYTTÖ SUOMESSA

Suomi on edelläkävijä energiapuun korjuun sekä polttotekniikan kehittämisessä ja täällä osataan metsäenergian hyödyntäminen. Metsähaketta tuotetaan päätehakkuiden sivutuotteista: latvuksista, oksista ja kannoista sekä pienpuusta, jota saadaan harvennushakkuista ja nuoren metsän hoidosta. Myös kierrätyspuusta saadaan energiaa kun puutuotteet ja –rakenteet elinkaarensa lopuksi hyödynnetään polttamalla (Energiateollisuus 2015).

Metsäenergia on lähienergiaa, jonka alkuperä tunnetaan. Metsähakkeen hyödyntäminen energiaksi ei edellytä maankäytön muutoksia tai metsien raivaamista. Vaikka metsähakkeen käyttö lisääntyisi, Suomen metsät ovat hiilinieluja tulevaisuudessakin (Metsäteollisuus ry 2013). Metsien hyödyntäminen lisää metsätalouden työllisyyttä, tuottaa metsänomistajille parempaa nettotuloa ja vaikuttaa sitä kautta koko aluetalouteen, erityisesti maaseudulla. Metsätalouden kannattavuuden parantaminen edellyttää, että metsänomistajat tuntevat metsiensä tarjoamat mahdollisuudet. Metsäenergian käyttö on kasvamassa ja halukkuutta metsäenergian käyttöön on sekä isoilla energialaitoksilla että pienkäyttäjillä. (Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015, 21, 42).

Metsähakkeen käyttö on yli yhdeksänkertaistunut vuoden 2000 jälkeen. Vuonna 2012 puupolttoaineiden käyttö nousi suurimmaksi energialähteeksi Suomessa (Maa- ja metsätalousministeriö 2015a). Vuonna 2014 metsähaketta poltettiin 8,3 miljoonaa kuutiometriä ja tästä 7,6 miljoonaa kuutiometriä käytettiin lämpö- ja voimalaitoksissa. Metsähaketta käytetään lämmitykseen myös pientaloissa. Suomen tavoitteena on nostaa metsähakkeen käyttö sähkön ja lämmön tuotannossa 13,5 miljoonaan kuutiometriin vuoteen 2020 mennessä. Metsähakkeen käytön lisäksi tavoitteena on lisätä myös puupellettien ja metsäbiomassaan perustuvien biopolttoaineiden tuotantoa Suomessa (Maa- ja metsätalousministeriö 2015a). Metsähaketta on Suomessa saatavilla riittävästi vuoden 2020 käyttötavoitteen saavuttamiseksi, mutta hakkeen käytöstä saattaa tulla kilpailua paikallisesti. Metsähakkeen käyttömäärien kasvaessa, joudutaan osa hakkeesta kuljettamaan kauempaa (Anttila, Nivala, Laitila & Korhonen 2014, 20).

Uusien voimalaitosten ja biojalostamojen perustaminen tekee mahdolliseksi lisätä metsäbioenergian käyttöä. Monet jo ennestään puuta käyttävät voimalaitokset voivat myös lisätä puun osuutta energiantuotannossa, mutta raaka-ainetta voidaan joutua kuljetta-

maan entistä pidempiä matkoja. Eero Jäppinen 2013, on väitöstyössään tutkinut metsäenergian hankinnan ja käytön vaikutusta kasvihuonekaasupäästöihin, kun otetaan huomioon alueelliset erot ja kuljetusratkaisut. Kokonaispäästöjen kannalta ei ole merkitystä missä laitos sijaitsee ja mistä raaka-aine hankitaan. Päästömielessä metsäenergian kuljettaminen pitkiäkin matkoja kannattaa. (Maaseutukuriiri 2015).

Tuomas Hakonen tutki simulointimallien avulla vuonna 2013 energiapuun kuljetusmatkan ja –volyymin vaikutusta hankintaketjun kannattavuuteen. Hakonen vertaili bioenergiaterminaalin kautta kulkevien hankintaketjujen ja suoraan autokuljetukseen ja tienvarsihaketuksen perustuvan hankintaketjun välisiä kustannuseroja. Perussimuloinnissa terminaalin kautta kulkeva rautatiekuljetusketju oli suoraa autokuljetusta kannattavampi 70 km etäisyyden jälkeen. Junakuljetuksissa olisi potentiaalia selvästi nykytilanetta lyhyemmillä etäisyyksillä. Volyymin vaikutus kuljetusketjujen kustannuksiin oli odotettu eli pienillä volyyymeilla vaikutus on suurempi, kun taas volyymin kasvaessa kuljetuskustannusten vaikutus vähenee (Hakonen 2013, 7, 57).

Maa- ja metsätalousministeriö on käynnistänyt valtakunnallisen energiaohjelman maatilojen energiansäästön helpottamiseksi. Energiaohjelman yhteydessä tutkitaan tilan mahdollisuudet käyttää uusiutuvaa energiaa. Maatiloilla kuluu runsaasti energiaa ja ne voisivat hyödyntää omia puuenergiaresurssejaan huomattavasti nykyistä enemmän. Energiapuun korjuu pienistä hajallaan olevista leimikoista on kallista ja yksi mahdollisuus korjuukustannusten pienentämiseen olisi yhteiskauppa. Metsänomistaja hyötyy yhteiskaupasta saamalla puista paremman hinnan kuin erikseen myytynä (Tolppanen 2011, 54, 55).

Maatiloilla on yleensä runsaasti energiapuuta ja sen hankinta on helppoa omista metsistä. Maria Tolppanen tutki opinnäytetyössään vuonna 2011 metsäenergian hankintaa ja käyttöä Etelä-Pohjanmaan metsäkeskusalueen maatiloilla. Tilat, joilla oli lämpökeskus, käyttivät polttoaineena eniten haketta ja puuta. Puuenergia koettiin tärkeäksi polttoaineeksi myös tulevaisuudessa. Tutkimukseen osallistuneista metsänomistajista yli puolet ei ollut kiinnostuneita myymään energiapuuta eivätkä he olleet kiinnostuneita energiapuun myymiselle yhteiskaupassakaan. Energiapuun myynnin esteitä olivat hinta, ajan puute ja oma energiapuun tarve. Suurin osa vastaajista ei ollut kiinnostunut neuvonnasta tai kurseista, koska heillä oli omasta mielestään tarpeeksi tietoa. Tolppanen pohtii, että tilalliset saataisiin kiinnostumaan neuvonnasta, jos sitä olisi enemmän tarjolla suurempien tapahtumien yhteydessä (Tolppanen 2011, 47, 51, 52).

Metsäenergian tuotannon ja käytön lisäämiseksi yksityismetsänomistajien aktiivisuutta energiapuun myyntiin on lisättävä. Tutkimustyössään vuonna 2013 Hulsi, Hakonen, Lauhanen ja Laurila kyselivät alueen vähintään 10 hehtaarin kokoisten metsätilojen omistajilta energiapuun myyntihalukkuutta. Otoksessa oli 600 metsätilaa ja vastauksia kyselyyn palautettiin 165 kpl. Kyselyn perusteella pienmetsänomistajille tulisi suunnata enemmän tiedottamista energiapuun myynnistä. Merkittävin este energiapuun myynnille oli ollut oman energiapuun tarve. Myös energiapuun huono hinta oli esteenä myynnille. Metsänomistajat arvioivat, että oma puun käyttö tulee tulevaisuudessakin säilymään samalla tasolla (Hulsi, Hakonen, Lauhanen & Laurila 2013, 14, 42, 43).

Metsänomistajat myisivät enemmän energiapuuta, jos kysyntä olisi riittävää ja jos tietoa ostajista ja hinnoista olisi saatavilla nykyistä helpommin. Metsäenergian näkyvyys olisikin pidettävä tulevaisuudessa vähintään nykyisellä tasolla, että saavutettaisiin metsänomistajien mielenkiinto puun myyntiin (Hulsi ym. 2013, 39, 44).

4 METSÄNOMISTAJAKUNTA ETELÄ- JA KESKI-POHJANMAALLA

4.1 Metsänomistusrakenteen muutos

Yksityiset metsänomistajat omistavat yli 60 prosenttia Suomen metsämaasta. Metsäteollisuuden käyttämästä kotimaisesta raakapuusta noin 80 prosenttia tulee yksityismetsistä (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 5). Suomen metsäsektorin toimivuuden ja kilpailukyvyn edellytys on metsien taloudellinen hyödyntäminen. Metsäalan toimintaympäristö on muuttunut viime vuosina nopeasti. Metsänomistusrakenteen muuttuminen ja metsänomistajien odotusten ja arvostusten monipuolistuminen heijastuvat myös Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsänomistuksessa (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 7, 11).

Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella maa-alasta 77% on metsätalousmaata (noin 1,5 miljoonaa hehtaaria). Metsäluonto on pääosin karua ja laajat suoalueet sekä peltoaukeat hallitsevat maisemaa. Rehevämmät kasvupaikat on raivattu pelloksi. Maa on pinnanmuodoltaan tasaista, alueella on pitkiä joenuomia ja vähän järviä (Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015, 53). Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella yksityiset metsänomistajat omistavat 85% metsistä. Suuri osa metsänomistajista tekee puukauppaa tai metsänhoitotöitä myös tulevaisuudessa, mutta ei tiedä miten toimia. Tulevaisuuden metsänomistajat on mahdollista saada kiinnostumaan metsätilansa hyödynnettävyydestä taloudellisesti ja virkistysarvot huomioon ottaen selkeiden ja kohdennettujen palvelujen avulla. Yhä suurempi osa metsänomistajista ei ole enää suoraan taloudellisesti riippuvainen metsistään (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 15, 16, 32, 40).

Metsänomistusrakenteen muutoksen taustalla on elinkeinorakenteen kehitys ja yleinen väestön kehitys. Muutos näkyy metsänomistajakunnan ammattiasemassa, ikääntymisessä, etämetsänomistajuuden yleistymisessä ja metsänomistuksen tavoitteissa. Rakenteen kehitykseen on vaikuttanut myös se, että Suomessa metsänomistus katsotaan sijoitustoiminnaksi eikä sitä pidetä itsenäisenä elinkeinona. Metsänomistajien tavoitteiden on todettu vaikuttavan sekä puun tarjontaan että metsänhoitotöiden määriin (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 67, 69).

Metsänomistajakunnan rakenteen muutos ei ole ollut Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla yhtä nopeaa kuin muualla Suomessa, mutta metsänomistajat ikääntyvät myös täällä. Alueella

on maan pienin yli 75-vuotiaiden osuus metsänomistajista niin tila- kuin metsäalakoh-
taisesti tarkasteltuna ja alle 45-vuotiaita on suhteessa enemmän. Alueen metsäomista-
jien ikärakenne on tasaisemmin jakautunut verrattuna koko maan keskiarvoon. Metsän-
omistajien rakennemuutos pysyy Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella tasaisena ja tule-
vaisuudessa metsänomistajien keski-ikä kasvu voi lähteä jopa hitaaseen laskuun. Maan-
viljelijä-metsänomistajien määrä vähenee Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla tasaisesti (Mati-
lainen & Lähdesmäki 2014, 23, 31). Sukupolven vaihdosten määrä on suhteellisen suuri
vaikka suurimman osan metsistä omistavatkin muut kuin maanviljelijät. Päätoimiset
maanviljelijät tai metsätalousyrittäjät omistivat vuonna 2010 Metsäkeskus Etelä-
Pohjanmaan alueella 33 % metsäalasta (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 25). Vuonna
2009 metsäalasta 60 % oli ostettu vanhemmilta tai sukulaiselta Etelä- ja Keski-
Pohjanmaalla (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 20), kun koko Suomen tasolla vastaava
luku oli 46 % (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 40). Yleensä Suomessa metsä
peritään keskimäärin 55-vuotiaana. Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla metsät siirtyvät seu-
raavalle sukupolvelle usein maatilän sukupolvenvaihdoksen seurauksena ja tällä on vai-
kutusta metsänomistajien matalampaan keski-ikään (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 8,
22, 31).

Etelä- ja Keski-Pohjanmaan alueella metsien kotitarvekäyttö on suurta johtuen maata-
lousvaltaisuudesta ja metsätilojen pienestä koosta. Keskimääräinen metsätilan koko on
28 ha (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 17), kun se valtakunnallisesti on 35 ha (Hänni-
nen, Karppinen & Leppänen 2011, 33). Suuri joukko metsänomistajia käyttää metsistä
saamansa puun itse. Kotitarvekäyttäjien joukko mielletään helposti passiivisiksi met-
sänomistajiksi kun puu ei tule näiltä alueilta markkinoille. On myös esitetty, että met-
sänomistajien tavoitteiden ja arvojen monipuolistuessa passivoituminen voi johtua sopi-
vien tarjolla olevien palveluiden puutteesta. Suuri osa passiivisista metsänomistajista
luokitellaan harrastajametsureiksi. Metsänhoitotyöt ovat harrastus ja metsä toimii puu-
tuotannon sijaan virkistyspaikkana tai linkkinä lapsuuteen ja sukuun. Tämä joukko on
aktiivinen metsänhoidollisesti vaikka ei ehkä myynnillisesti. He haluavat pitää päätös-
vallan itsellään eikä ole valmiita hankkimaan ulkopuolisia palveluita metsiensä hoitoon
(Matilainen & Lähdesmäki 2014, 7,8, 40, 54).

Metsänomistajien moninaisten arvojen huomioiminen ja metsänhoitopalveluiden hen-
kilökohtainen räätälöinti lisää palveluntarjoajien kuluja. Uudenlaiset palvelut vaativat
myös uudenlaista ja laaja-alaista osaamista metsäalan ammattilaisilta. Metsänomistajille
on tarjottu palveluja pääosin metsä- eli resurssilähtöisesti, tulevaisuudessa metsien käy-

tön edellytys on luoda palveluja entistä enemmän metsänomistajalähtöisesti. Uusien palvelujen räätälöinti alueelle sopiviksi edellyttää maakuntakohtaista tietoa siitä, miten kansalliset trendit näkyvät Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsänomistajakunnassa. Lisäksi tarvitaan asiakaslähtöistä tietoa siitä, millaisia palveluja alueen metsänomistajat haluavat. Oleellista on tietää mihin ja miten metsänomistajat haluavat metsiään käyttää. (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 7, 94).

Puunmyyntikäyttäytymisessä on eroja maatalousyrittäjien, perikuntien ja kaupunkilaismetsänomistajien välillä. Maatalousyrittäjät tekevät puukauppoja useammin ja myyvät hehtaaria ja vuotta kohti selvästi enemmän kuin muut ammattiryhmät. Myös pysty- ja hankintakaupoissa metsänomistajien välillä on selkeä ero. Hankintakauppoja tehneillä metsänomistajilla keskimääräinen puukaupan koko on kolmasosan pienempi kuin pystykauppoja tehneillä (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 70). Metsien hyödyntäminen voi olla puuntuotannon lisäksi esimerkiksi virkistyksellistä tai luonnonarvoja ja ilmastoa suojelevaa. Metsänomistajat pitäisi saada pohtimaan omia tavoitteitaan metsiensä käytölle ja sitä, miten tavoitteisiin päästäisiin. Yhteiskunnan kannalta metsäresurssit pitäisi saada mahdollisimman tehokkaasti käyttöön (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 7).

Metsien hyödyntämismuotoihin, puuvirtoihin ja metsien hoitoon vaikuttavat paljon metsien rakenne ja ennen kaikkea tulevaisuuden metsänomistajakunta. Uusien metsänomistajien on pelätty korostavan metsien aineettomia hyötyjä niin paljon, että se vaikuttaisi tulevaisuuden puunmyyntimääriin alentavasti. Tutkimusten mukaan tulevaisuuden metsänomistajat olisivat kuitenkin valmiit myymään puuta lähes yhtä paljon kuin nykyisetkin metsänomistajat (Matilainen & Lähdesmäki 2014, 11).

4.2 Metsänomistajien neuvontapalvelut

Metsänomistajille on tarjolla runsaasti erilaisia neuvontapalveluja (kuvio 4). Nykyinen metsäpalveluala on kehittynyt metsäteollisuuden ympärille ja tehokas puunhankinnan organisoiminen on ollut teollisuudelle tärkeää. Teollisuusyritysten metsänomistajille tarjoamat palvelut ovat kehittyneet yhä kattavammiksi kokonaisuuksiksi ja tämän tavoitteena on ollut metsien käytön tehostaminen. Metsäkeskukset tarjoavat palveluja metsänparannustöiden ja metsävaratiedon keruun ohella myös erilaisten alueellisten hankkeiden avulla. Metsänhoitoyhdistykset taas tarjoavat palveluja ja asiantuntemusta metsänomistajien etujärjestönä. Lisäksi palveluja tarjoavat erilaiset metsäpalveluyrityk-

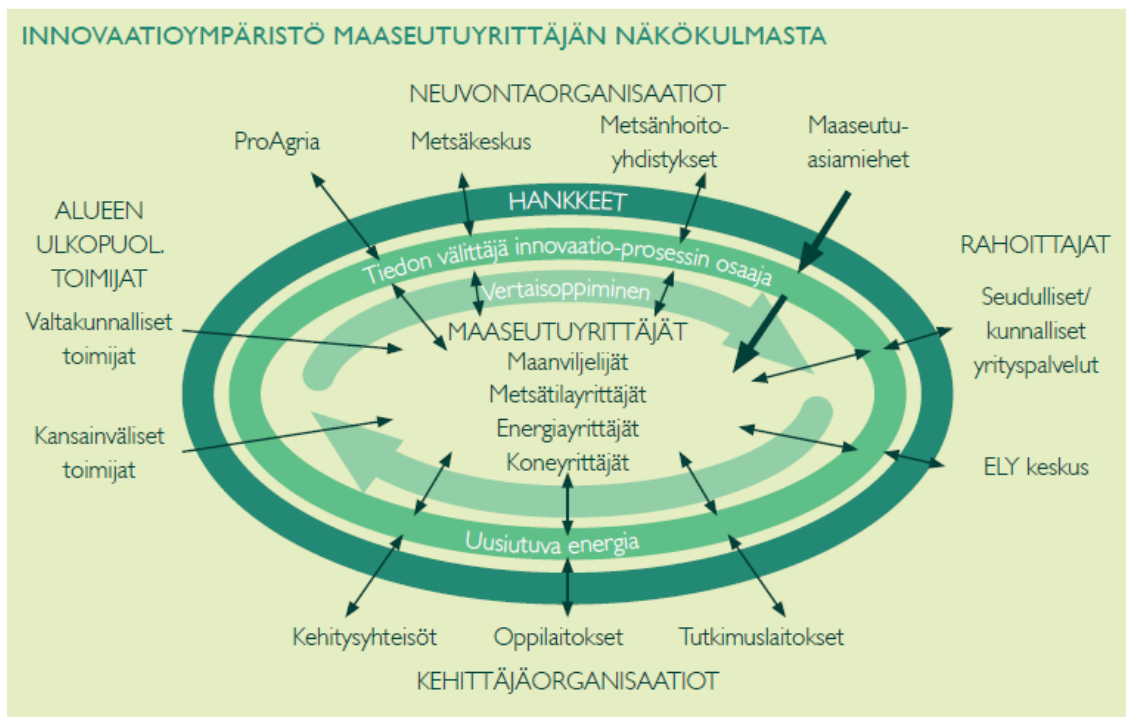
set ja itsenäiset sahat. Omaisuudenhoitopalveluja tarjoavat pankit ja vakuutusyhtiöt. Ne metsäalan toimijat, jotka pystyvät ennustamaan tapahtumassa olevia uudistuksia ja löytävät markkinoiden mahdollisuudet, ovat parhaassa asemassa ja saavat tulevaisuuden metsänomistajat asiakkaakseen (Mattila 2010, 4).

KUVIO 4. Metsänomistajille tarjottavat neuvontapalvelut (Mattila 2010, 71).

4.3 Metsätalouden palveluyritysten välisen yhteistyön mahdollisuudet

Maaseudulla toimii tulevaisuudessa entistä enemmän monialayrittäjiä, jotka yhdistävät perinteisiä elinkeinoja biomassojen jalostuksen kysyntälähtöisiin liiketoimintoihin. Haasteita yrittämiseen tuovat energiapoliittiset linjaukset, tuki- ja kaavapäätökset, investointien rahoitus sekä monimuotoisten liiketoimintaympäristöjen hallinta (Uusiutuva energia 2014a, 2). Maaseutuyrittäjän näkökulmasta yhteistyökumppaneita on paljon (kuvio 5).

KUVIO 5. Maaseutuyrittäjän yhteistyökumppanit. Uusiutuva energia 2014b, kehittämissuunnitelma 2014, 18.

Seinäjoen seudulla yrittäjien välinen yhteistyö perustuu yritysten väliseen liiketoimintaan, tiettyjen palvelujen ostoon toisilta yrittäjiltä. Yhteistyö metsätalouden palveluyritysten välillä on vielä hyvin vähäistä. Yrittäjien suhtautuminen yhteistyön ja verkoston kehittämiseen on kuitenkin ollut positiivista. Tärkeimpiä tavoitteita liiketoiminnan kanalta olisivat voimavarojen kasvu, tehokkuus, kyky vastata palveluiden kysyntään ja parempi taloudellinen tulos (Nivukoski 2009, 44).

5 AINEISTO JA MENETELMÄT

5.1 Tutkimusaineisto

Metsät kuntoon marketissa –tapahtumaan (vuonna 2013) kutsuttiin henkilökohtaisella kutsukirjeellä (liite 3.) metsänomistajia, joiden metsäkiinteistöllä sijaitisi vähintään neljän hehtaarin ensiharvennuskohde. Nämä metsäkohteet sijaitsivat Seinäjoen, Ilmajoen, Lapuan tai Kuortaneen kunnissa. Kutsukirjeen mukana lähetettiin ensiharvennuskohneiden kuviokartta (liite 4.), joka tulostettiin Metsäkeskuksen metsävaratiedoista.

Opinnäytetyössä tutkimuksen perusjoukon muodostivat nämä samat metsänomistajat ja otoksen koko oli noin 1400 metsänomistajaa. Tutkimustyö toteutettiin lomakekyselynä. Aineiston kerääminen kyselyllä on tapa, jossa kysymysten muoto on vakioitu. Kysymykset kysytään samassa järjestyksessä ja samalla tavalla kaikilta kyselyyn osallistuneilta. Kysely soveltuu aineiston keräämiseen kun tutkittavia on paljon ja ne sijaitsevat hajallaan. Kysely sopii aineiston hankkimiseen kun tutkitaan henkilökohtaisia asioita (Vilka 2007, 28).

5.2 Kyselylomake

Kyselylomakkeen kysymykset laadittiin yhdessä toimeksiantajan edustajan, Juha Viirimäen kanssa. Viirimäki toimi Kestävä metsäenergia –hankkeen projektipäällikkönä ja vastasi Metsät kuntoon marketissa –tapahtuman järjestelyistä. Kaikille tutkimukseen valituille metsänomistajille lähetettiin samanlainen saatekirje (liite 1.) ja kyselylomake (liite 2.). Muistutuksena metsäkohteesta lähetettiin myös sama kuviokartta (liite 4.), joka oli lähetetty tapahtumakutsun yhteydessä. Kysymysten laadinnassa otettiin huomioon itse metsätapahtuma, tapahtumaan kutsutut metsänomistajat, tapahtuman mahdolliset vaikutukset metsänhoitotöihin, puukauppatulot tapahtuman tai kutsukirjeen ansiosta, muut metsänhoitotyöt puukaupan yhteydessä, kysymyksiin vastaamisen helppous ja nopeus, kysymysten mahdollinen väärinymmärrys ja se, että saadaanko kysymyksillä oikeita vastauksia, kun arvioidaan metsätapahtuman onnistumista. Kysymyksiin annettiin pääosin valmiit vastausvaihtoehdot, tapahtumasta erityisesti mieleen jääneet asiat ja mielipiteet tapahtuman puutteista vastaajat saivat kirjoittaa omin sanoin. Kyselylomakkeen lopussa oli vielä tilaa vapaalle sanalle.

Kyselylomakkeen suunnittelu aloitettiin huhtikuussa 2015 ja kyselyt postitettiin metsänomistajille toukokuun viimeisellä viikolla. Vastausaikaa oli juhannukseen asti, 21.6.2015, ja vastauskuoren postimaksu oli valmiiksi maksettu. Suuren postitusmäärän takia karhukirjeitä ei lähetetty ja vastaukset tuli postittaa tai toimittaa muulla tavoin määräajassa Metsäkeskukseen, Seinäjoelle. Kyselyyn vastanneiden kesken arvottiin palkinto.

5.3 Määrällinen tutkimus

Tutkimuksessa käytettiin määrällistä tutkimusmenetelmää, jolla mitataan eroja havaintoyksiköiden välille. Mittaamalla selvitetään lukumääriä ja prosenttiosuuksia, jotka voidaan esittää kuvioiden avulla. Tutkittavat muuttujat ryhmitellään, järjestetään, luokitellaan ja vakioidaan. Määrällisessä tutkimuksessa muuttujat ovat käsitteellisiä asioita ja ne pitää rakenteellisesti purkaa pienempiin osa-alueisiin ennen mittaamista (tutkimusprosessin operationalisointi) (Vilka 2007, 15, 16, 45). Kyselylomakkeen kysymyksistä ja vastauksista tehtiin MS Excel taulukkolaskentaohjelmalla havaintomatriisitaulukko, jossa muuttujanarvot esitetään yksitellen sarakkeissa, käsitteiden mittaamista varten. Yhdellä rivillä on yhden vastaajan vastaukset ja yhdessä sarakkeessa on kaikkien vastaajien vastaukset samaan kysymykseen.

Määrällisessä tutkimuksessa on tiedettävä täsmällisesti mitä tutkitaan, että mitataan oikeita asioita (Vilka 2007, 36). Kyselylomakkeen vastausvaihtoehdot pyrittiin tekemään niin, että niitä voidaan mitata. Tarkoitus oli, että jokainen vastaaja ymmärtää käsitteet ja kysymykset samalla tavalla, että tutkimustulos olisi luotettava ja yleistettävissä. Mittaamisen tarkoituksena oli löytää eroja havaintoyksiköiden välille. Määrällisessä tutkimuksessa pitää tehdä myös katoanalyysi eli arvioida ketkä eivät ole vastanneet ja arvioida onko kato systemaattinen (Vilka 2007, 36, 107).

Opinnäytetyön aineiston käsittely alkoi vastauslomakkeiden tarkastamisella, numeroinnilla ja yksittäisten muuttujien syöttämisellä havaintomatriisitaulukkoon. Havaintomatriisiin syötettyjä tietoja analysoitiin ja tulkittiin erilaisten taulukkolaskentaohjelman (MS Excel + Tilastoapu) yhteenvetotaulukoiden avulla. Vastausten prosenttiosuuksista esitetään kuvioita ja niiden avulla tehtiin myös johtopäätöksiä kyselyn tuloksista.

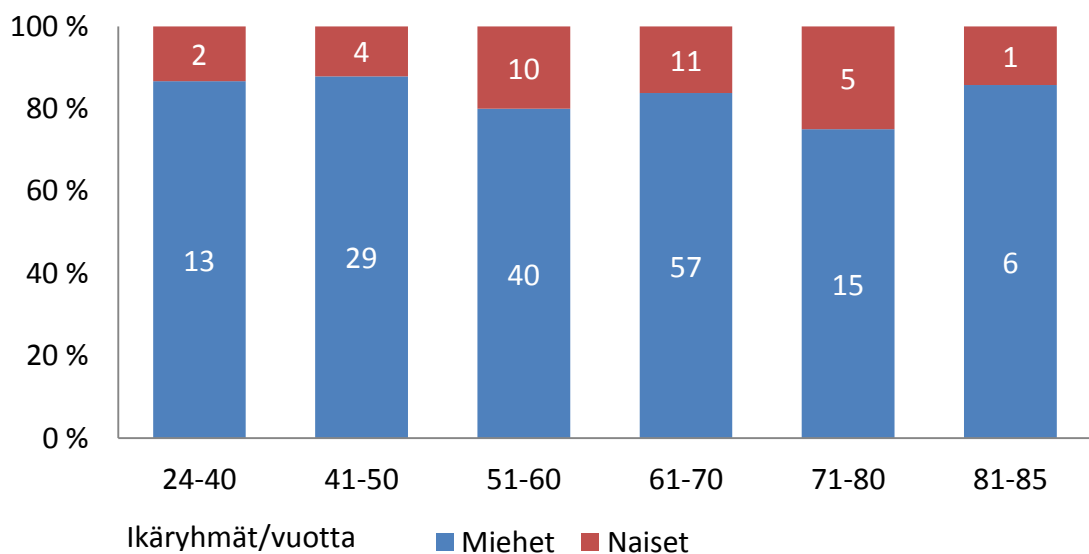
6 TULOKSET

6.1 Vastausprosentti ja katoanalyysi

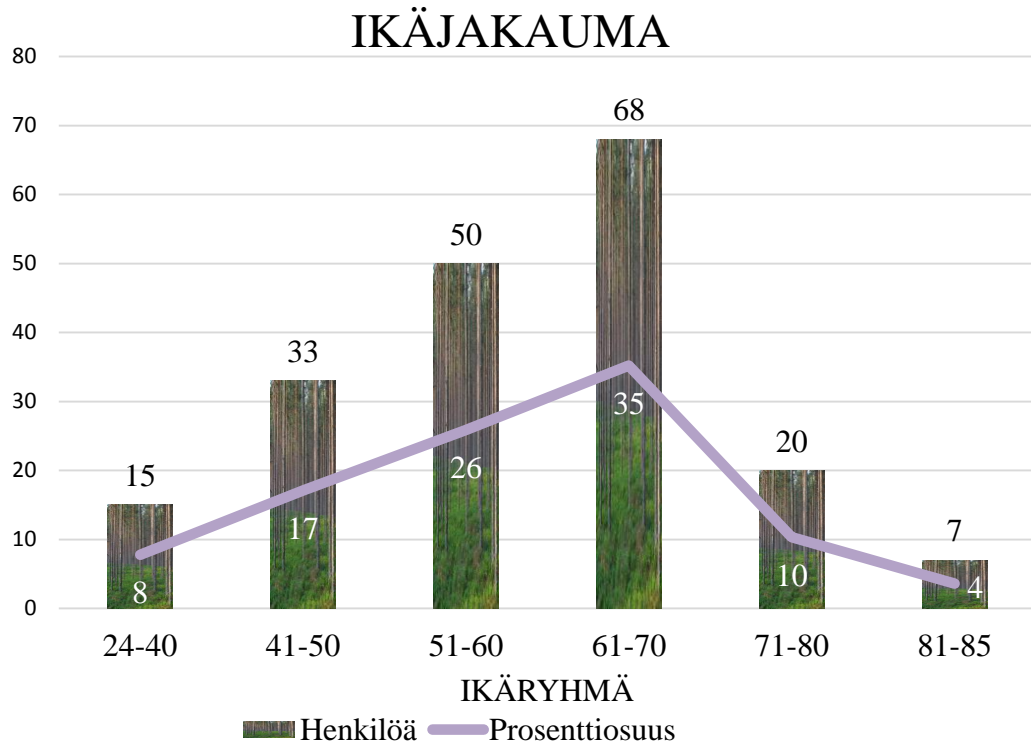
Kyselylomakkeita lähetettiin 1419 kpl ja kyselyyn vastasi 199 henkilöä. Vastausprosentti oli 14. Vastauksista 4 kpl jouduttiin hylkäämään puutteellisten vastausten takia. Tutkimuksessa käsiteltiin 195 kpl tarkastettuja ja hyväksytyjä vastauksia. Tutkimukseen otettiin mukaan myös määräajan jälkeen saapuneet vastaukset. Koska vastaukset olivat nimettömiä, katoanalyysiä ei voinut tehdä henkilöiden asuinpaikan, päätoimen tai muun yksittäisen taustatiedon perusteella. Kyselylomakkeet lähetettiin toimeksiantajan toimesta niin, että alkuperäisen kohderyhmän taustatiedot eivät olleet käytössä vastausten analysoinnissa.

6.2 Vastaajien taustatiedot

Vastauslomakkeen palauttaneista 83 % on miehiä (160 henkilöä). Nuorin vastaajista on 24 vuotta ja vanhin 85 vuotta. Naiset ovat iältään 27-83 vuotta. Suhteellisesti eniten naisia on ikäluokassa 71-80 vuotta, 25 % vastaajista (kuvio 6). Aineiston keskimäinen luku eli mediaani-ikä on 60 vuotta. Aineistossa eniten esiintyvä luku eli moodi-ikä on 67 vuotta, kaikista vastaajista 6 % on 67 vuotta. Eniten vastaajia on ikäryhmässä 61-70 vuotta, yhteensä 68 henkilöä, 35 % (kuvio 7). Kaksi miestä ei ilmoittanut syntymävuottaan.

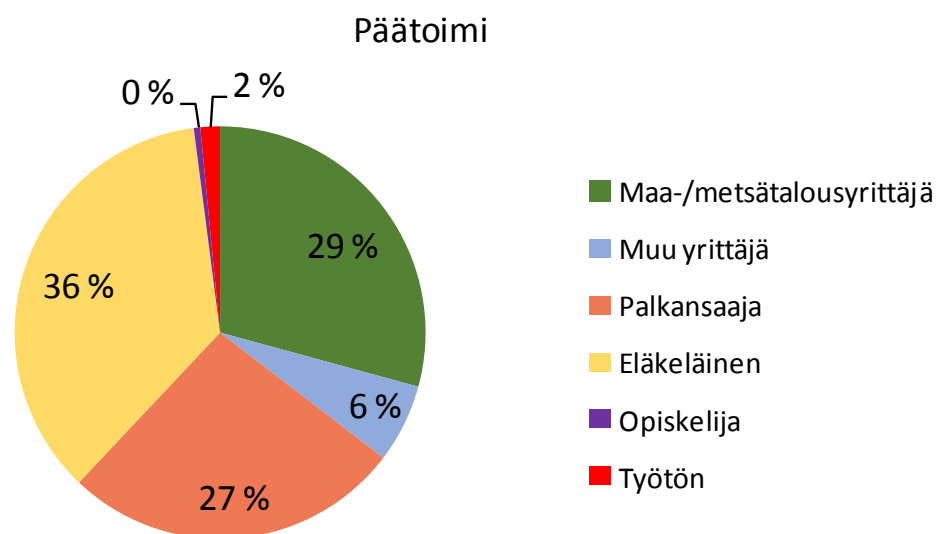

KUVIO 6. Ikäjakauma sukupuolen mukaan, n=193.

KUVIO 7. Ikäjakauma: miehet ja naiset yhteensä, n=193.

Vastaajien päätoimet jakaantuivat kolmeen, lähes yhtäsuureen ryhmään (kuvio 8). Maa- ja metsätalousyrittäjiä on 29 % vastaajista ja ryhmässä muut yrittäjät on 6 % vastaajista. Yrittäjät yhteensä edustavat 35 %, eläkeläiset 36 % ja palkansaajat 27 % vastaajista.

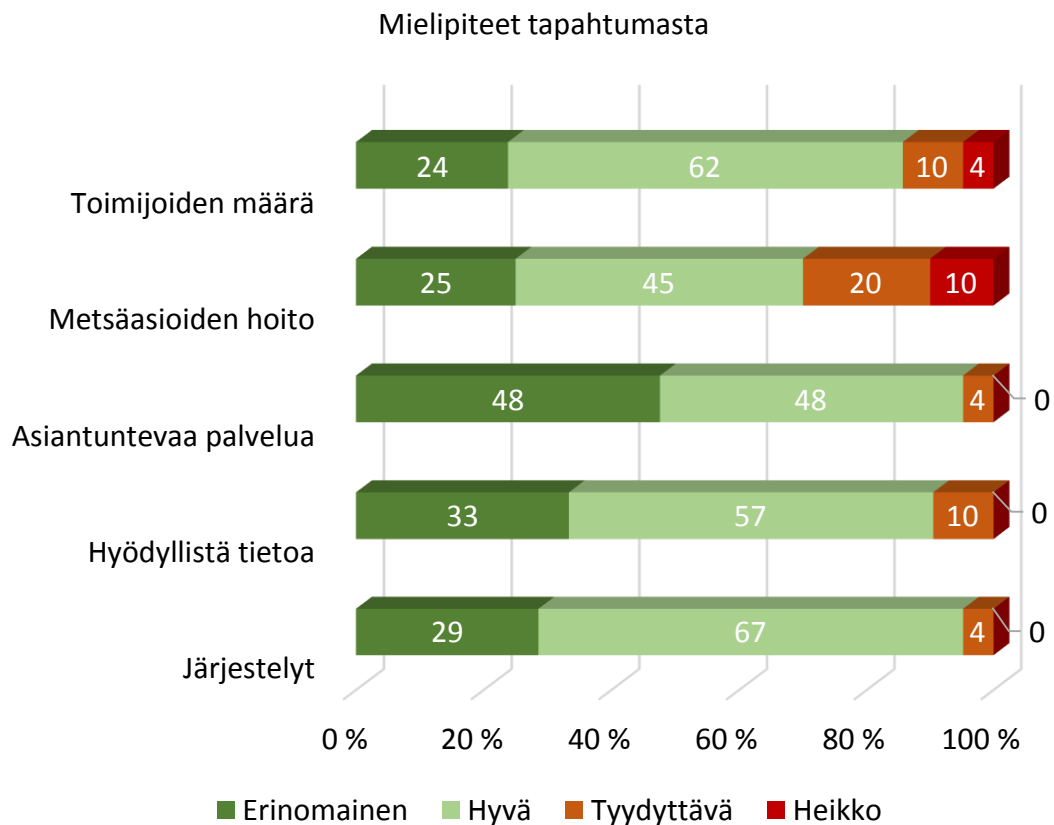
KUVIO 8. Päätoimien %-osuudet, n=195.

Metsät sijaitsevat alle 10 kilometrin päässä kotoa 47 prosentille vastaajista. Yli 100 kilometrin matka omiin metsiinsä on 14 prosentilla vastaajista. Vastaajista 66 % omistaa yli 30 hehtaaria ja 17 % omistaa yli 100 hehtaaria. Yksin metsänsä omistaa 61 % vastaajista ja puolison kanssa yhdessä 32 %.

6.3 Mielenpiteet Metsät kuntoon marketissa –tapahtuman järjestelyistä

Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman muisti 44 % vastaajista (n=191). Kyselylomakkeen palauttaneista (n=195) 24 henkilöä (12 %) osallistui tapahtumaan. Osallistujista 92 % on miehiä ja heidän keskiarvoikänsä on 61 vuotta (nuorin 27, vanhin 84 vuotta). Tapahtumaan osallistuneista 29 % omistaa metsää yli 100 hehtaaria ja 54 % osallistujista omistaa yli 51 hehtaarin metsätilan. Suurin osallistujaryhmä olivat eläkeläiset 46 %. Osallistujista yrittäjiä oli 29 % ja palkansaajia 25 %.

Metsätapahtumaan osallistuneilta kysyttiin mielipidettä tapahtumasta (kuvio 9). Vastausvaihtoehdot sai valita asteikolta heikko-tyydyttävä-hyvä-erinomainen. Tapahtumaan osallistuneista 3 henkilöä ei vastannut näihin kysymyksiin.

KUVIO 9. Kysymykset 13-17 mielipiteet tapahtumasta, n=21.

6.4 Mitä metsätapahtumasta jäi mieleen ja mitä puuttui

Kyselylomakkeen avoimissa kysymyksissä 18. ja 19. vastaajat saivat kertoa metsätapahtuman mieleenpainuvimmat asiat ja antaa palautetta siitä, mitä tapahtumasta heidän mielestään puuttui. Alla on suoria lainauksia vastauksista:

Kysymys 18. Mikä tapahtumasta jäi erityisesti mieleen:

- *Tietoneuvonta. Katseltiin metsiä pilvistä.*
- *Onnistunut puukauppa.*
- *Yllättävän vähän väkeä.*
- *Paljon toimijoita.*
- *Luonteva tulla. Mukavan epävirallinen.*
- *Toimihenkilö, jonka kanssa sovimme em. alueen harvennuksesta ei ole ottanut yhteyttä sopimallamme tavalla tähän päivään mennessä!*
- *Kyselijöitä oli paljon, että oli vaikea päästä asiantuntijoiden puheille.*
- *Liian vähän metsän ostajia vapaan kilpailun kannalta?*
- *Palvelu asiantuntevaa.*
- *Erikoinen, hyvä, uudenlainen tapahtuma.*
- *Eri alan edustajat.*

Kysymys 19. Mitä tapahtumasta mielestäsi puuttui?:

- *Oli hiukan ahdasta eli liian pienet tilat.*
- *Kauko-omistajien huomiointi, esim. netin kautta.*
- *Konkretia.*
- *Osa alan toimijoista.*
- *Todenperäisyys. Vaikka em. henkilö sanoi työmatkansa olevan palstani ohi päivittäin!!*
- *Nykyaikaista, vapaata, kartellitonta, tarjouksiin perustuvaa kilpailua. Ostajaehdokkaita enemmän mukaan.*
- *Tarjoilut.*
- *Eri hoitomuodot.*

6.5 Metsätapahtuman vaikutus metsänhoitotöihin tai puukauppaan

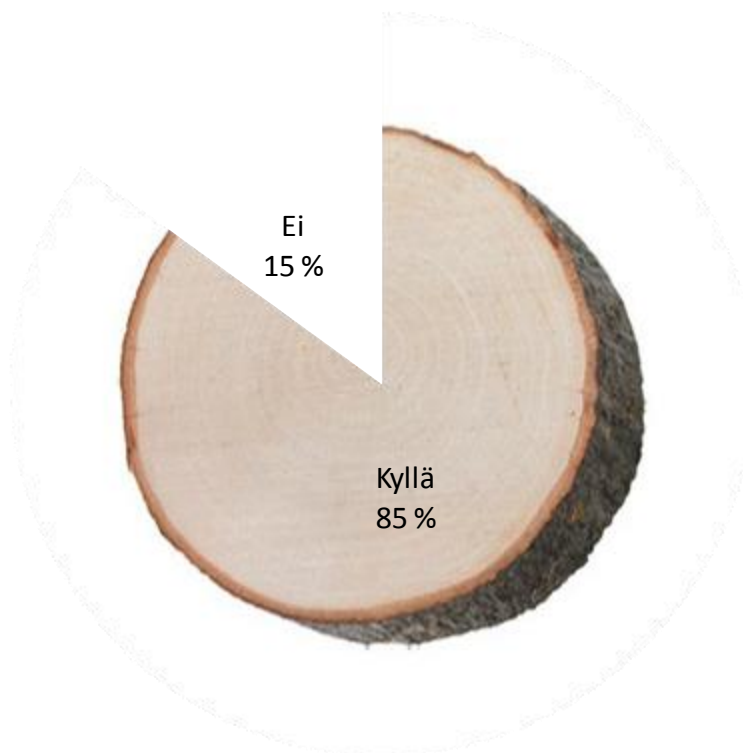
Tässä kappaleessa esitetään lyhyesti kyselytutkimuksen tulokset kyselylomakkeen toisen sivun kysymyksistä, kysymysnumerot 20.-28. Tuloksia pohditaan enemmän kappaleessa 7, tulosten tarkastelu.

Kysymys 20. Sopiiko metsätapahtuma mielestäsi kauppakeskukseen?

Kaikista kyselylomakkeen palauttaneista (n=195) 82 % on sitä mieltä, että metsätapahtuman järjestäminen sopii kauppakeskukseen. Eri ammattiryhmien välillä ei ollut merkittävää eroa. Tapahtumaan osallistuneista (n=24) 96 % vastasi kyllä ja heistä 54 % kävi samalla myös ruokaostoksilla.

Kysymys 21. Onko mielestäsi vastaavalle tapahtumalle tarvetta tulevaisuudessa?

Kaikista vastaajista (n=195) 85 % on sitä mieltä, että vastaavalle tapahtumalle olisi tarvetta myös tulevaisuudessa (kuvio 10). Ammattiryhmissä ei ollut suurta eroa, palkansaajat 89 %, maa-/metsätalousyrittäjät 83 %, muut siltä väliltä. Tapahtumaan osallistuneet 24 henkilöä vastasivat tähän kaikki kyllä.

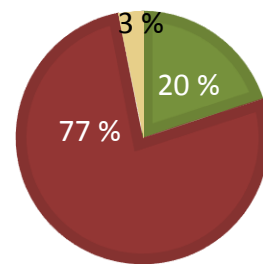

KUVIO 10. Onko vastaavalle tapahtumalle tarvetta tulevaisuudessa ? n=195.

Kysymys 22. Johtiko kutsukirje tai tapahtuma metsänhoitotöihin tai puukauppaan ?

Kyselyn palauttaneista 20 % vastasi, että tapahtuman kutsukirjeellä tai itse tapahtumalla oli ollut vaikutusta metsänhoitotöihin tai puukauppaan. Vaikutusta oli ollut eniten maa-/metsätalousyrittäjille, heistä 28 % ilmoitti, että kirjeellä tai tapahtumalla oli ollut vaikutusta. Kyllä-vastaajista 67 % on alle 65-vuotiaita. Kaikista vastaajista 77 % ilmoitti, että metsätapahtumalla tai kutsukirjeellä ei ollut vaikutusta metsänhoitotöihin tai puukauppaan (kuvio 11). Mikään ammattikunta ei erottunut erikseen ja 3 % ei vastannut.

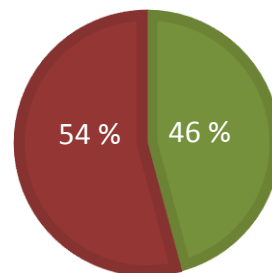
■ Kyllä ■ Ei ■ Ei vastausta

KUVIO 11. Tapahtumalla oli ollut vaikutusta metsänhoitotöihin tai puukauppaan 20 % vastaajista, n=195 kaikki

Tapahtumaan osallistuneista 46 % vastasi, että kutsukirje tai tapahtuma johti metsänhoitotöihin tai puukauppaan (kuvio 12).

■ Kyllä ■ Ei

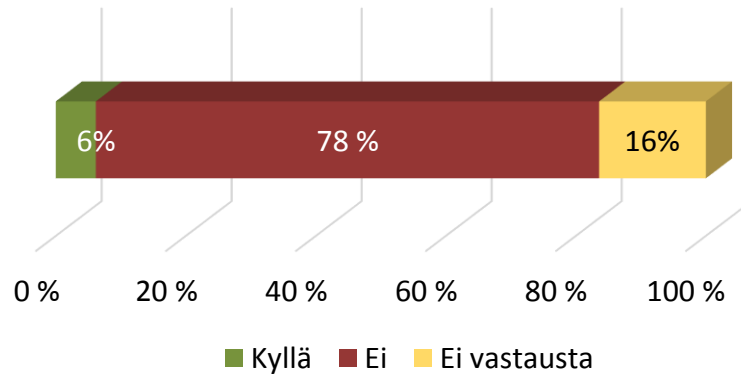
KUVIO 12. Tapahtumaan osallistuneille kutsukirjeellä tai tapahtumalla oli ollut vaikutusta 46 % vastaajista , n=24 osallistuneet

Kysymys 23. Teitkö metsänhoitotyöt/hakkuut itse?

Kaikista vastaajista (n=195) 33 % vastasi tehneensä metsätyöt itse, 64 % osti palvelut ulkopuoliselta toimijalta ja 3 % jätti kysymykseen vastaamatta. Tapahtumaan osallistuneista (n=24) 71 % oli ostanut metsätyöpalvelut ulkopuoliselta toimijalta ja 29 % oli tehnyt itse.

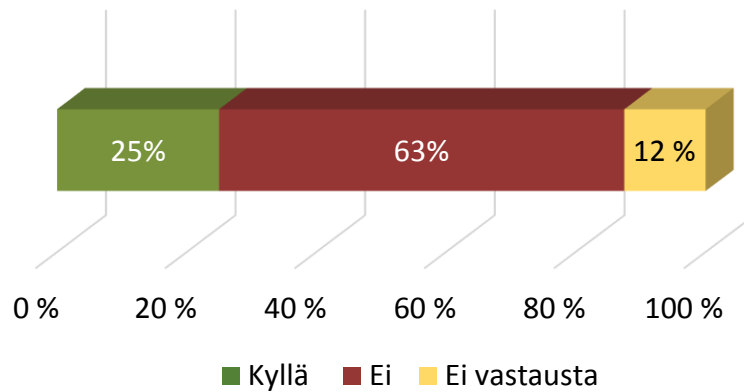
Kysymys 24. Jos ostit palvelun ulkopuoliselta, löytyikö toimija tapahtuman avulla?

Kaikista vastaajista 78 % vastasi, että ulkopuolisen palvelun ostamiseen tapahtumalla ei ollut vaikutusta (kuvio 13). Tapahtuman avulla löytyi ulkopuolinen metsäalan toimija 6 % vastaajista. Tähän kysymykseen jätti 16 % vastaamatta.

KUVIO 13. Tapahtuman avulla löytyi ulkopuolinen metsäalan toimija 6 % vastaajista, n=195 kaikki

Tapahtumaan osallistuneista 25 % vastasi, että ulkopuolinen metsäalan toimija löytyi tapahtuman avulla, 63 % vastasi ei löytynyt ja 12 % jätti vastaamatta (kuvio 14).

KUVIO 14. Tapahtumaan osallistuneista 25 % löysi ulkopuolisen metsäalan toimijan tapahtuman avulla, n=24 osallistuneet

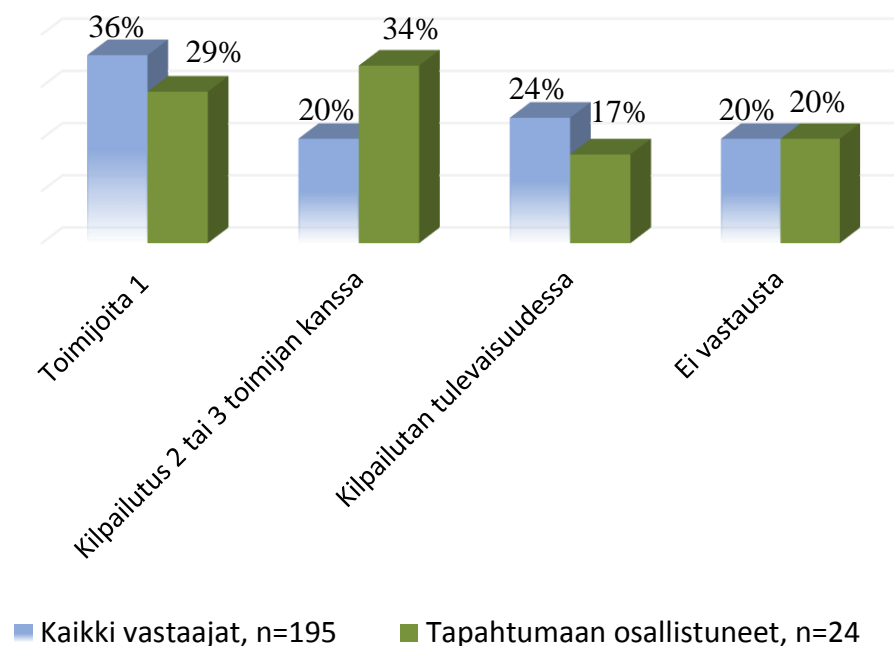
Kysymys 25. Milloin teit metsänhoitotyö- tai puukauppasopimuksen?

Kaikista vastaajista (n=195) 26 % oli tehnyt sopimuksen vuoden kuluessa tapahtumasta ja 16 % oli tehnyt sopimuksen yli vuosi tapahtumasta. Melkein puolet (48 %) vastaajista ei ole tehnyt sopimusta ollenkaan. Lomakkeen palauttaneista 10 % ei vastannut tähän kysymykseen mitään.

Tapahtumaan osallistuneista (n=24) 38 % teki sopimuksen vuoden kuluessa ja vain yksi henkilö vastaajista teki metsänhoitotyö- tai puukauppasopimuksen paikanpäällä tapahtumassa. Puolet osallistuneista ei ole tehnyt sopimusta ollenkaan.

Kysymys 26. Kilpailutitko kohdetta useamman toimijan kanssa?

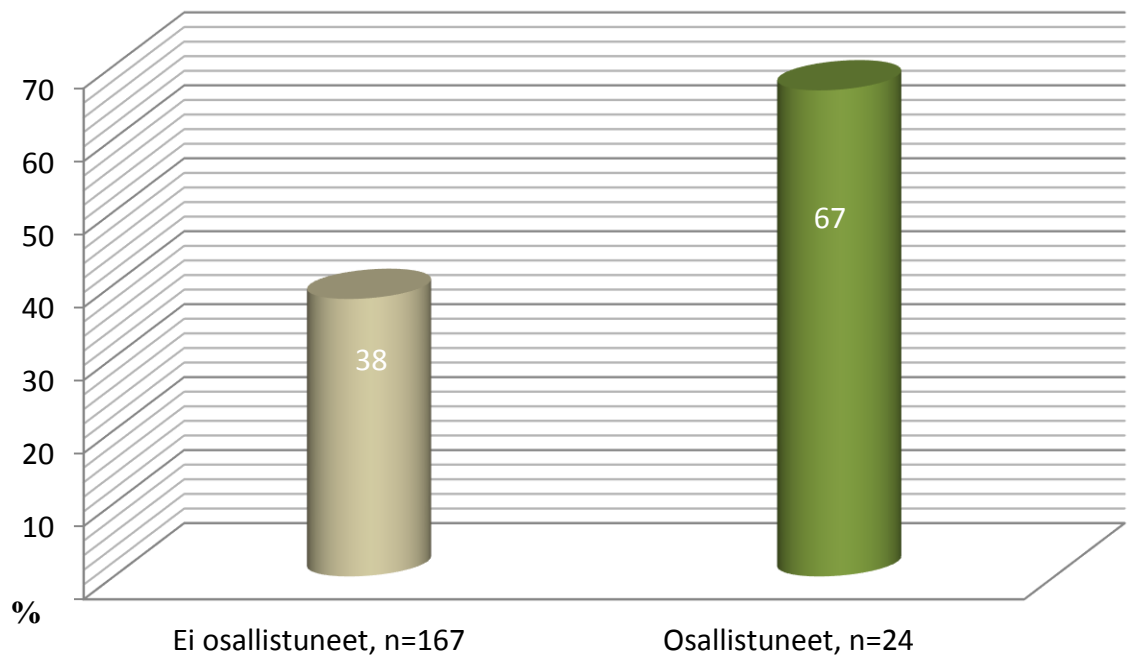
Metsäkohdettaan kilpailutti kahden tai kolmen toimijan kanssa 20 % kaikista vastaajista (n=195). Vastaajista 36 % ilmoitti, että kohdetta tarjottiin vain yhdelle toimijalle. Lähitulevaisuudessa kohteensa aikoo kilpailuttaa 24 % vastaajista. Tähän kysymykseen jätti 20 % vastaamatta (kuvio 15). Tapahtumaan osallistuneista (n=24) 29 % tarjosi kohdettaan vain yhdelle toimijalle. Kahdella tai kolmella toimijalla kohdetta kilpailutti 34 %. Lähitulevaisuudessa metsäkohdettaan aikoo kilpailuttaa 17 % vastaajista. Tapahtumaan osallistuneista 20 % jätti vastaamatta tähän kysymykseen (kuvio 15).

KUVIO 15. Metsäkohteen kilpailutus useamman toimijan kanssa

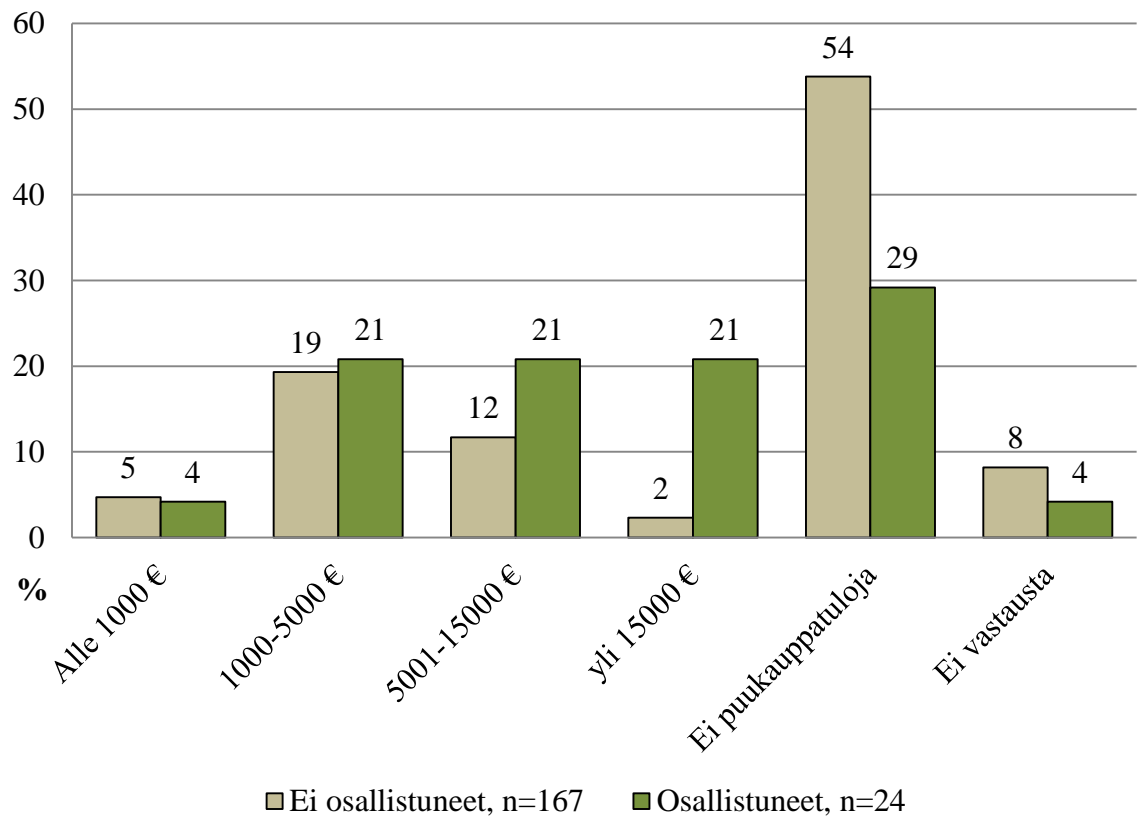
Kysymys 27. Puukauppatulot kirjeen tai tilaisuuden ansiosta?

Kaikista vastaajista (n=195) 41 % sai puukauppatuloja kirjeen tai tilaisuuden ansiosta, 51 % vastasi, ettei ollut saanut puukauppatuloja ja 8 % vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Tapahtumaan osallistuneista vastaajista (n=24) 67 % sai puukauppatuloja ja myös ne vastaajat, jotka eivät olleet osallistuneet tapahtumaan (n=167), olivat saaneet kirjeen tai tilaisuuden ansiosta puukauppatuloja. Tapahtumaan ei osallistuneista 38 % vastasi saaneensa puukauppatuloja (kuvio 16).

KUVIO 16. Tilaisuuden ansiosta puukauppatuloja saaneiden vastaajien %-osuudet

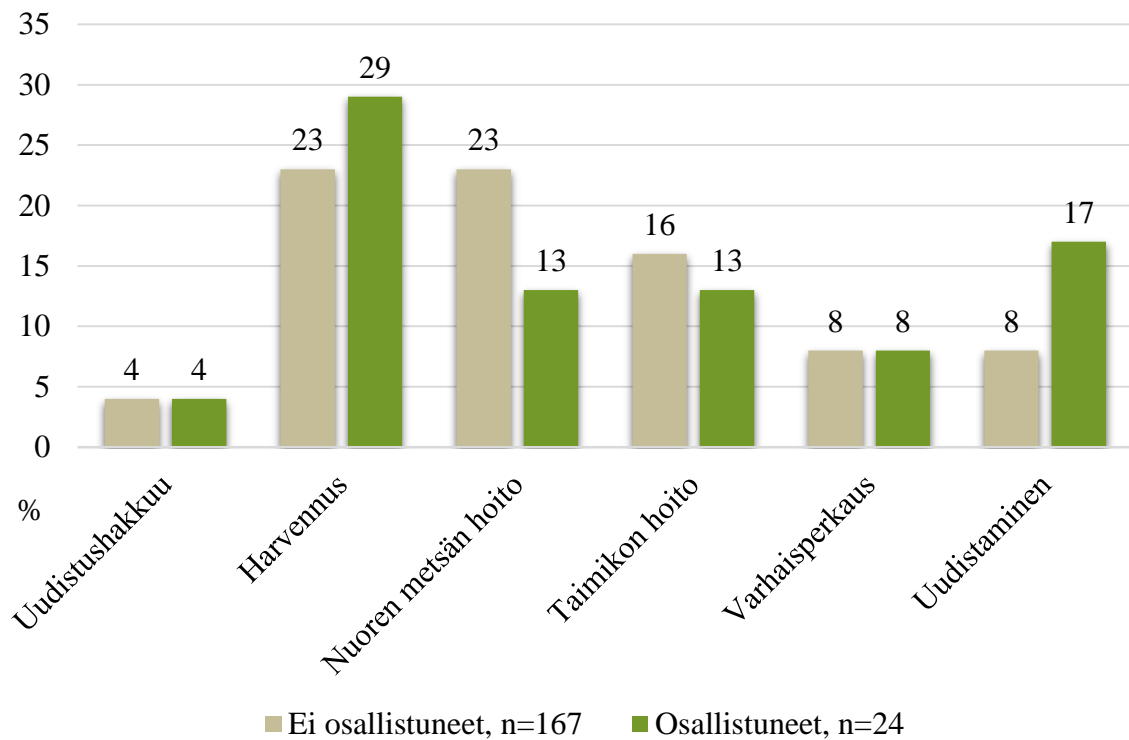
Puukauppatulot kirjeen tai tilaisuuden ansiosta -vastausten perusteella tapahtumaan osallistuneet metsänomistajat saivat euromääräisesti enemmän puukauppatuloja kuin ne, jotka tapahtumaan eivät olleet osallistuneet. Alle 5000 euron tuloissa ei ole paljon eroa, osallistuiko tapahtumaan vai ei, mutta yli 5000 euron tuloissa tapahtumaan osallistuneista suurempi %-osuus metsänomistajista sai näin suuria puukauppatuloja. Yli 15000 euron puukauppatulot sai 21 % tapahtumaan osallistuneista, kun taas saman euromäärän sai vain 2 % tapahtumaan ei osallistuneista vastaajista (kuvio 17).

KUVIO 17. Puukauppatulojen suuruus/ tilaisuuden ansiosta tuloja saaneiden henkilöiden %-osuus

Kysymys 28. Teitkö muita metsänhoitotyitä puukaupan yhteydessä ?

Puukaupan yhteydessä oli tehty seuraavia metsänhoitotyitä: 1) uudistaminen, metsän viljely, 2) varhaisperkaus, 3) taimikon hoito, 4) nuoren metsän hoito, 5) harvennus, 6) uudistushakkuu. Eniten oli tehty metsän harvennustöitä, nuoren metsän hoitotyitä ja taimikon hoitoa. Tapahtumaan osallistuneet metsänomistajat tekivät metsänuudistamistyitä puolet enemmän kuin tapahtumaan ei osallistuneet vastaajat (kuvio 18). Tähän kysymykseen vastausvaihtoehdot annettiin valmiiksi ja vastaajat saivat valita myös usean vaihtoehdon. Kaikista vastaajista (n=195) 61 % oli tehnyt myös muita metsänhoitotyitä puukaupan yhteydessä.

KUVIO 18. Muut metsänhoitotyöt puukaupan yhteydessä

Kommentteja/ Ehdotuksia/ Palautetta/ Terveisiä

Kyselylomakkeen lopussa annettiin kyselyyn vastanneille mahdollisuus kirjoittaa kommentteja asiaan liittyen. Tässä saatujen kommenttien yhteenvetoa:

Vastaajien mielestä tilaisuus sopi hyvin aktivoimaan metsänomistajia metsänhoitoon ja puukauppaan, asiantuntevaa palvelua oli ollut tarjolla ja vastaavanlaisia tilaisuuksia toivottiin enemmän. Samanlaisia tilaisuuksia voisi olla myös eri teemalla eikä pelkäättä puukaupan takia. Metsätapahtumia toivottiin sekä isojen messujen yhteyteen että lähelle metsänomistajia. Kauppakeskus sopi hyvin tapahtuman järjestämispaikaksi. Negatiivisena asiana tapahtumassa pidettiin kauppakeskuksen pieniä tiloja yleisötapahtumalle ja tapahtuman sijaintipaikkakuntaa. Ajankohdan sopivuus lauantapäivänä sai kommentteja puolesta ja vastaan.

Metsänomistajat kertoivat teettäneensä metsänhoitotöitä Metsänhoitoyhdistysten kautta, tehneensä niitä itse omatoimisesti tai tekevänsä hoitotyöt vasta tulevaisuudessa. Joku vastaajista oli tyytyväinen kaupantekoon tilaisuuden ansiosta, osalle metsänhoito on jatkuvaa työtä eikä tapahtuma vaikuttanut siihen mitenkään. Metsänomistajat saivat hyödyllistä tietoa tapahtumassa ja Metsään.fi palvelu on aktivoanut seuraamaan metsien tilaa paremmin. Toivottiin, että metsänomistajat saisivat itse arvioida metsissä tehtävät toimenpiteet olosuhteiden mukaan ja kannattavuus säilyttäen. Ehdotettiin metsänhoitoon vapaaehtoista pakkoa ettei metsät olisi oman onnensa nojassa. Osalle vastaajista Metsät kuntoon marketissa -tapahtumakutsu ei ollut vaikuttanut mitenkään tai puukaupat oli jo tehty lähivuosina eikä tapahtuman aikoihin ollut mahdollista saada uusia puukauppatuloja. Joku toivoi henkilökohtaista puhelinsoittoa ja jollekin oli käynyt niin, että luvattua ja odotettua yhteydenottoa ei koskaan kuulunut, vaikka yhteystiedot oli tapahtumassa metsäalan toimijalle annettu.

7 TULOSTEN TARKASTELO

Kyselytutkimuksen vastausprosentti oli postikyselylle tyypillisesti alhainen (14 %) ja lopulliseksi otoskooksi jäi 195 metsänomistajan vastaukset. Vastaajien taustatietojen mukaan ei kuitenkaan ollut nähtävissä tulosten systemaattista vinoutumaa, kun esimerkiksi mikään ikä- tai ammattiryhmä ei jättänyt vastaamatta. Kun verrataan tutkimuksen vastaajajoukon taustatietoja Suomalainen Metsänomistaja 2010 –tutkimuksen tuloksiin (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 91) Etelä-Pohjanmaalla ja koko maassa, opinnäytetyön aineiston tulokset ovat samansuuntaisia, lukuunottamatta tilakokoa yli 100 ha (taulukko 2).

Metsänomistajien taustatietoja	Opinnäytetyön aineisto 2015 - kaikki vastaajat, % vastaajista	Opinnäytetyön aineisto 2015 - tapahtumaan osallistuneet, % vastaajista	Suomalainen Metsänomistaja 2010, E-P / koko maa, % metsänomistajista	
Sukupuoli				
- miehet	83	92	79	75
- naiset	17	8	21	25
Ikä				
- alle 45-vuotta	12	13	15	12
- alle 65-vuotta	62	58	68	63
- yli 75-vuotta	8	8	9	14
Päätoimi				
- palkansaajat	27	25	32	30
- maatalousyrittäjät	29	21	20	16
- muut yrittäjät	6	8	6	7
- eläkeläiset	36	46	41	45
- muut	2	0	2	2
Perheomistus	93	96	80	76
Tilakoko yli 100 ha	17	29	3	6
Tilakoko keskimäärin ha	10-29	51-99	28	35
Tilan sijainti kotoa				
- max. 10 km kotoa	47	33	45	42

TAULUKKO 2. Metsänomistajien taustatietojen vertailu opinnäytetyön aineiston ja Suomalainen Metsänomistaja 2010 –tutkimuksen välillä.

Kyselyyn vastanneiden metsänomistajien taustatietojen mukaan perheomistuksessa (vastaaja omistaa metsätilan yksin tai puolison kanssa) oli yli 90 % metsätiloista. Tämä on hieman korkeampi luku kuin Suomalainen metsänomistaja 2010 -tutkimuksessa. Metsänomistajien ikäjakauma on tässä tutkimuksessa vastaavanlainen, mutta naisten osuus on hieman pienempi. Maatalousyrittäjiä on tässä tutkimuksessa mukana enemmän, eläkeläisiä ja palkansaaajia hieman vähemmän. Myös tilalla asuvien osuus on samansuuntainen. Huomattavin ero on tilakoossa, joka pitää huomioida tutkimuksen tulosten tarkastelussa. Opinnäytetyön aineistossa on selvästi suurempi joukko metsänomistajia, jotka omistavat yli 100 ha metsää, varsinkin tapahtumaan osallistuneiden joukossa. Keskimääräinen tilakoko Suomessa on 35 ha ja Etelä-Pohjanmaalla se on 28 ha (Hänninen, Karppinen & Leppänen 2011, 89). Kyselyyn vastanneet ja metsätapahtumaan osallistuneet omistavat huomattavasti enemmän metsää kuin suomalaiset omistavat keskimäärin.

Metsät kuntoon marketissa –tapahtumaan osallistuneista metsänomistajista lähes kaikki arvostivat asiantuntevaa palvelua ja tapahtuman järjestelyjä. Tapahtumaan osallistuneista 54 % omistaa yli 50 hehtaarin metsätilan ja tulokset ilmentävätkin suurten metsätilojen omistajien näkemyksiä. Hyödyllisen tiedon saantia piti 90 % vastaajista erinomaisena tai hyvänä. Alan toimijoiden määrä ja metsäasioiden hoito saivat vähiten erinomaisen-hyvä -vastauksia. Tapahtumaan osallistuneista alle 1/10 oli naisia, joten vastaukset ovat lähes kokonaan miehiltä.

Vastausten perusteella järjestys:	(Erinomainen+Hyvä -%)
1) asiantunteva palvelu 96 %	(48+48)
2) tapahtuman järjestelyt yleisesti 96 %	(29+67)
3) hyödyllisen tiedon saanti 90 %	(33+57)
4) toimijoiden määrä 86 %	(24+62)
5) metsäasioiden hoito 70 %	(25+45)

Tapahtumaa voidaan pitää onnistuneena asiantuntevan palvelun, järjestelyiden ja tiedon saannin osalta, kun tapahtumaan osallistujista melkein kaikki pitivät niitä vähintäänkin hyvänä. Mielipiteet tapahtumasta olivatkin kaikki pääosin positiivisia, tyydyttävä ja heikko -vastauksia annettiin vähän. Vastaajista 1/5 antoi tyydyttävä vastauksen metsäasioiden hoidosta ja 1/10 vastaajista arvioi hyödyllisen tiedon ja toimijoiden määrän tyydyttäväksi. Heikko -vastauksia saivat ainoastaan metsäasioiden hoito ja toimijoiden määrä. Kaikki tapahtumaan osallistuneet eivät löytäneet tapahtumasta sopivaa metsä-

alan toimijaa tai yhteistyökumppania omien metsäasioidensa hoitoon. Mattilan ym. (2013) tutkimuksessa tarkasteltiin metsäpalveluiden tarjoajia ja päädyttiin sellaiseen tulokseen, että osa metsänomistajista on jäänyt kiinnostavan palveluntarjonnan ulkopuolelle, tarjoajien keskittyessä omiin ydintoimintoihinsa. Tämä voi osittain selittää osallistuneiden heikko -vastauksia heidän arvioidessaan metsäasioiden hoitoa ja toimijoiden määrää tapahtumassa. Tapahtuman onnistumisen tuloksia on vaikea verrata muihin vastaaviin tutkimuksiin, koska samantyyppistä kyselyä metsänomistajille suunnatusta yleisötapahtumasta ei ole tehty. Kysymykset metsänomistajien tyytyväisyydestä olisi voinut muotoilla sopivaksi ns. Likertin asteikkoon (täysin eri mieltä - jokseenkin eri mieltä - en osaa sanoa - jokseenkin samaa mieltä – täysin samaa mieltä), niin olisi voinut saada enemmän eroja vastausten välille.

Metsänomistajien mielestä metsätapahtuman järjestäminen sopi kauppakeskukseen ja vastaavalle tapahtumalle olisi tarvetta myös tulevaisuudessa. Tapahtumaan osallistuneet olivat lähes kaikki (96 %) sitä mieltä, että tapahtuma sopi kauppakeskukseen ja kaikki vastasivat, että tapahtumalle olisi tarvetta myös tulevaisuudessa. Kutsukirjeellä tai osallistumisella tapahtumaan oli ollut vaikutusta metsänhoitotöihin tai puukauppoihin 1/5 vastaajista. Tapahtuman järjestäminen oli aktivoanut puolet enemmän niitä metsänomistajia, jotka olivat osallistuneet tapahtumaan paikanpäällä. Ne metsänomistajat olivat todennäköisesti myös kiinnostuneempia puukaupasta.

Opinnäytetyössä selvitettiin myös metsätyöpalveluiden ostamista ulkopuoliselta toimijalta. Suurempi osa tapahtumaan osallistuneista oli ostanut metsätyöpalvelut ulkopuoliselta toimijalta ja löytänyt toimijan tapahtuman avulla, kuin ne metsänomistajat, jotka eivät tapahtumaan osallistuneet. Lähes puolet vastaajista oli tehnyt puukauppasopimuksen metsätapahtuman jälkeen, toinen puolet vastaajista ei ollut tehnyt sopimusta ollenkaan. Tapahtumaan osallistuneet metsänomistajat kilpailuttivat metsäkohdettaan useamman toimijan kesken kuin ne, jotka tapahtumaan eivät osallistuneet. Jos metsätapahtumassa on mukana useita metsäalan asiantuntijoita ja puuta ostavia organisaatioita, kilpailutus on helpompaa jos sen voi tehdä samalla kertaa usean toimijan kesken. Metsät kuntoon marketissa –tapahtumaan osallistuneet olivat käyttäneet usean tapahtumassa paikalla olleen toimijan palveluja, joten osallistujien suuri metsätilan koko ja aktiivisuus puukaupoissa selittänee myös palvelujen ostamisen ulkopuoliselta toimijalta. Tätä tulosta tukee myös Pekka Hyvösen tutkimus metsänomistajien puukaupan suunnitteluun liittyvien palveluiden käytöstä. Puukaupan tehneet metsänomistajat käyttivät eri palveluntarjoajien palveluja selvästi useammin kuin puukauppaa tekemättömät metsänomis-

tajat. Eniten käytettyjä palveluja ovat puukaupparjousten vertailu, tehtyjen metsänhoitotöiden ja kuviotietojen tarkastelu, henkilökohtainen neuvonta sekä puutavaralajien hintaseuranta. Todennäköisyys palvelujen käytön lisääntymiseen nousee metsäpinta-alan kasvaessa ja myös palvelukertojen määrä lisääntyy metsäalan lisääntyessä (Hyvönen 2010, 29, 30).

Puukauppatuloja kirjeen tai metsätapahtuman ansiosta sai melkein puolet vastaajista. Tapahtumaan osallistuneista suurempi osa sai puukauppatuloja kuin ne metsänomistajat, jotka eivät tapahtumaan osallistuneet. Puukauppatulot olivat myös euromääräisesti suuremmat tapahtumaan osallistujilla. Tässä kohdin täytyy muistaa, että tapahtumaan osallistui yli 100 ha metsää omistavia suhteellisen paljon (29 %), joten suuri tilakoko selittää suuremmat tulot. Merkittävää kuitenkin on, että tapahtuma aktivoi myös niitä metsänomistajia puukauppaan, jotka eivät tapahtumaan osallistuneet. Aktivointiin riitti henkilökohtainen lähestyminen ja muistuttaminen metsätilan ensiharvennuskohteesta.

Yli puolet vastaajista oli tehnyt myös muita metsänhoitotöitä puukauppojen yhteydessä. Tähän kysymykseen annettiin valmiit vastausvaihtoehdot (metsän uudistaminen, varhaisperkaus, taimikon hoito, nuoren metsän hoito, harvennus ja uudistushakkuu). Yhtenä vaihtoehtona olisi vielä voinut olla kunnostusojitus. Tapahtumaan osallistuneet tekivät enemmän metsän uudistamistöitä kuin tapahtumaan ei osallistuneet (keskimääräistä suuremmat tilakoot selittävät myös uudistamistarvetta). Tapahtumaan ei osallistuneet tekivät taas huomattavasti enemmän nuoren metsän hoitotöitä kuin tapahtumaan osallistuneet. Näistä kohteista tehtiin todennäköisesti myös energiapuukauppaa. Muita metsänhoitotöitä kuten uudistushakkuut, harvennus, taimikon hoito ja varhaisperkaus ei suuria eroja ollut tapahtumaan osallistujien ja ei osallistujien kesken.

Tapahtuman järjestämisellä saatiin aktivoitua osaa metsänomistajista, mutta miten moni kutsun saanut saapui tapahtumaan ei tiedetä. Kyselyyn vastanneistakin vain pieni osa (12 %) osallistui tapahtumaan. Yhtenä syynä passiivisuuteen voi olla, ettei tapahtuman puukauppälähestyminen kiinnostanut metsänomistajia. Jos metsänomistaja ei ole taloudellisesti riippuvainen metsänsä puukauppatuloista ja metsän muut arvot kiinnostavat puukauppaa enemmän, tapahtuman järjestäjän pitäisi tarjota myös muita metsään liittyviä palveluja, puukauppaan tähtäävien tapahtumien yhteydessä. Häyrisen ym. (2013) metsänomistuksen tavoitteista tehdyssä tutkimuksessa todettiin, että puukauppälähestyminen ei todennäköisesti puhuttele osaa metsänomistajista lainkaan. Metsät kuntoon marketissa –tapahtuma järjestettiin ruokaostosten yhteyteen ja paikalle saapui metsänomistajia myös kauppakeskuksen muiden palveluiden ansiosta. Lisäksi osa tapahtumaan

osallistuneista tuli paikalle lehti-ilmoituksen (liite 5.) perusteella tai pelkästään sattumalta. Todennäköisesti tämä metsätapahtuma ei aktivoinut pienmetsänomistajia riittävästi. Pienempien metsätilojen omistajien aktivoinnissa pitäisi ehkä huomioida se, että metsänhoitotöiden kannattavuustekijät ovat haasteellisia, kun puuta ei ole suuria määriä myyntiin ja kun metsänomistajat haluavat tai joutuvat eri syistä teettää metsätyöt pääosin ulkopuolisella toimijalla. Pienmetsänomistajille voisi tarjota erilaista neuvontaa ja palvelua kuin isompien metsätilojen omistajille. Samansuuntaisia johtopäätöksiä on tehty Hujalan (2012) tutkimuksessa, jossa todetaan, että omistajan metsänomistuksen tavoitteet ja metsänomistajan päätöksentekostrategia pitää tietää, jotta voidaan tarjota haluttu palvelu oikealla tavalla. Tavoitteistaan epätietoisille pitäisi myös kehittää palveluja, joiden avulla he voisivat tunnistaa omia tavoitteitaan ja siten ehkä aktivoitua hoitamaan metsiään (Hujala, 2012, 1, 2).

Kyselytutkimuksen alhaisen vastausprosentin perusteella voi arvioida, että metsänomistajille lähetetty kysely ei kiinnostanut suurinta osaa kohderyhmästä. Kyselyyn vastaamisen ajankohta ei tainnut olla paras mahdollinen tai vastaaminen koettiin muuten epämiellyttäväksi tai ylimääräiseksi vaivaksi. Kyselyn perusjoukon ja otoksen taustatietoja olisi ehkä pitänyt tutkia ennen kyselyn lähettämistä, että olisi voinut tehdä paremman katoanalyysin. Otoksen määrä olisi voinut olla pienempi ja vastauksia olisi voinut karhuta ennen määrääjän umpeutumista. Tässä tutkimuksessa vastaukset oli tarkoitus pitää nimettömänä eikä haluttukaan tietää kuka mahdollisesti jättää vastaamatta, vastausten karhuamisesta puhumattakaan. Luotettiin siihen, että suuri otoskoko antaa tutkimukseen riittävästi vastauksia, vaikka vastausprosentti jäisikin pieneksi.

Kysymysten laadinnassa olisi voinut ottaa huomioon myös sellaiset metsänomistajat, jotka eivät ole ensisijaisesti kiinnostuneita puunmyynnistä ja saada heiltä hyviä ehdotuksia heidän aktivoimiseensa metsänhoitotöissä. Jatkossa olisikin mielenkiintoista tutkia keskimääräistä pienempien metsätilojen tilannetta, sekä metsänhoitotöiden että puunmyynnin kannalta. Minkälaisia palveluja heille pitäisi tarjota ja mitä he aikovat metsäomaisuudellaan tulevaisuudessa tehdä. Olisiko heille mahdollista saada sellaisia metsäpalveluja, että metsänhoitotyöt tulisi tehtyä ajallaan, kohtuullisilla kustannuksilla. Haasteellista jatkotutkimusten osalta on myös tutkimusmenetelmän valinta, miten jo muutenkin passiiviset metsänomistajat saadaan vastaamaan kyselyihin tai kertomaan metsätilansa hoidosta. Yksi tapa kerätä tietoa metsänomistajilta voisi olla metsätapahtuman yhteydessä täytetty kyselylomake tai haastattelu, jossa tulisi henkilökohtainen kontakti vastaajan ja kysyjän välille.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tulosten perusteella Metsät kuntoon marketissa -tapahtuma houkutteli tapahtumaan paikanpäälle metsänomistajia, joilla oli keskimääräistä suuremmat metsätilat. Nämä metsänomistajat olivat myös kiinnostuneita puukaupasta ja sen yhteydessä tehtävistä muista metsänhoitotöistä. Tapahtumaan osallistuneet metsänomistajat pitivät tapahtumaa onnistuneena ja toivoivat vastaavanlaisia tapahtumia järjestettävän myös tulevaisuudessa. Tapahtumaan osallistui enemmän eläkeläisiä kuin yrittäjiä tai palkansaajia. Pienten metsätilojen omistajat eivät olleet kiinnostuneita osallistumaan tähän tutkimukseen ja siitä voisi päätetellä ettei myöskään tapahtuma aktivoanut heitä toivotulla tavalla.

Metsät kuntoon marketissa –tapahtuman ansiosta puukauppatuloja saivat sekä tapahtumaan osallistuneet että ei osallistuneet metsänomistajat. Tapahtumalla oli selvästi vaikutusta metsänomistajien aktivointiin sekä puukaupanteossa että muissa metsänhoitotöissä puukaupan yhteydessä.

Metsätapahtuman järjestelyt olivat onnistuneet, mutta tapahtumassa olleiden alan toimijoiden suhteen jäi ehkä jotain toivomisen varaa. Kaikilla metsänomistajilla metsäasioiden hoito ei ollut onnistunut ja asiantuntijoiden puheille oli ollut vaikea päästä. Puunostajia olisi myös saanut olla enemmän. Metsänomistajat haluavat selvästikin ostaa metsäpalvelut ulkopuoliselta toimijalta, joten metsäpalvelujen tarjoajille olisi kysyntää.

Tämän tutkimuksen johtopäätöksenä voidaan todeta, että metsänomistajia on mahdollista aktivoida metsänhoitotöihin ja puukauppaan Metsät kuntoon marketissa –tyyppisellä yleisötapahtumalla. Edellytys on, että tapahtuman tarjonta vastaa metsänomistajan tavoitteita. Vastaavanlaisen tapahtuman järjestäjän suuri haaste on saada sekä pienten että suurten metsätilojen omistajat kiinnostumaan ohjelmasta niin paljon, että he osallistuvat tapahtumaan. Jos metsänomistajat tekevät puukauppaa, myös muita metsänhoitotöitä tehdään samassa yhteydessä. Metsänhoitotöitä tarjoaville yrityksille yleisötapahtumat ovat hyvä mahdollisuus uusien asiakkaiden hankintaan.

LÄHTEET

Anttila, P., Nivala, M., Laitila, J. & Korhonen, K.T. 2014. Metsähakevarat ja metsähakkeen käyttö. Metsäntutkimuslaitos. Joensuu. Metlan työraportteja 289.

Energiateollisuus ry 2015. Metsäenergia. Luettu 19.4.2015.

<http://energia.fi/energia-ja-ymparisto/energialahteet/metsaenergia>

Hakonen, T. 2013. Bioenergiaterminaalin hankintaketjujen kannattavuus eri kuljetustäisyyksillä ja –volyymeilla. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 14.

Hulsi, V., Hakonen, T., Lauhanen, R., Laurila, J. 2013. Metsänomistajien energiapuun myyntihalukkuus Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäkeskusalueella. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 71.

Hänninen, H., Karppinen, H., Leppänen, J., 2011. Suomalainen metsänomistaja 2010. Metlan työraportteja 208. Luettu 29.4.2015.

<http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2011/mwp208.pdf>

Hyvönen, P. 2010. Metsänomistajien puukaupan suunnitteluun liittyvien palveluiden käyttö. Metlan työraportteja 178.

Häyrinen, L., Mattila, O., Berghäll, S., Tervo, M., & Toppinen, A. 2013. Fortune Finland. Metsänomistajien uudistuvat tavoitteet. TEM Raportti.

<http://www.fortunefinland.fi/files-fortune/Mets%E4nomistajien%20uudistuvat%20tavoitteet.pdf>

Hujala, T. 2012. Vuorovaikutteisten palveluiden merkitys korostuu. Käytännön tietoa Metsäntutkimuslaitokselta –MetPro. Päivitetty 30.7.2012. Luettu 21.9.2015.

<http://www.metla.fi/uutiskirje/metpro/2012-3/uutinen-3.html>

Jokela, A. 2015. Tulevaisuuden metsät ja metsänhoito (MHO) 2012-2016. Luke. Päivitetty 28.1.2015. Luettu 4.9.2015. <http://www.metla.fi/ohjelma/002/index.htm>

Jäppinen, E. 2013. The Effects of Location, Feedstock Availability, and Supply-Chain Logistics on the Greenhouse Gas Emissions of Forest-Biomass Energy Utilization in Finland. Lappeenranta University of Technology 2013. Acta Universitatis Lappeenrantaensis 527. Väitöskirja.

Kestävä metsäenergia –hanke loppuraportti. 2014. Suomen metsäkeskus, Seinäjoki.

Lauhanen, R. 2009. Metsä kasvaa myös Länsi-Suomessa. Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 39.

Laurila, J., Tasanen, T. & Lauhanen, R. 2010. Metsäenergiapotentiaali ja energiapuun korjuun resurssitarpeet Etelä-Pohjanmaan metsäkeskuksen alueella. Metsätieteen aikakauskirja 4/2010, 355-365. Tutkimusartikkeli.

Laurila, J., Lauhanen, R. 2011. Metsäenergiavarat laskettiin kuntakohtaisesti. Metsäpohjanmaa 1/2011, 20. Etelä-Pohjanmaan metsäkeskuksen asiakaslehti.

Maa- ja metsätalousministeriö.2015a. Hakkuutähteistä ja metsäteollisuuden sivutuotteista saadaan energiaa, päivitetty 15.4.2015. Luettu 18.4.2015.

http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/metsat/ilmasto_energia/puun_energiakaytto.html,

Maa- ja metsätalousministeriö.2015b. Luonnonvaraosasto. Luettu 25.8.2015.

<http://www.mmm.fi/fi/index/ministerio/organisaatio/luonnonvaraosasto.html>

Maaseutukuriiri 2015. Väitös Mikkelin yliopistokeskuksella 4.10.2013: Metsäenergian kuljettaminen pitkiäkin matkoja kannattaa päästömielessä. Luettu 15.4.2015.

<http://www.maaseutukuriiri.fi/ajankohtaista/?issue=52>

Matilainen A.& Lähdesmäki M. (toim). 2014. Metsänomistuksen tulevaisuus Etelä- ja Keski-Pohjanmaalla. Selvitys metsänomistajakunnan muutoksesta ja palvelutarpeista. Helsingin yliopisto, Ruralia-instituutti. Luettu 29.4.2015.

<http://www.helsinki.fi/ruralia/julkaisut/pdf/Raportteja126.pdf>

Mattila, O.2010. Metsänomistajille tarjottavat palvelut, palveluntuottajat ja palvelukentän rakenne. Helsingin yliopisto. Maa- ja metsätieteellinen tiedekunta. Metsätieteiden laitos. Puumarkkinatiede. Pro gradu –tutkielma.

Mattila, O., Häyrynen, L., Berghäll, S., Toppinen, A., & Tervo, M.2013. Fortune Finland. Metsäpalveluiden tarjoajien tarkastelu. TEM Raportti.

<http://www.fortunefinland.fi/files-fortune/Mets%E4palveluiden%20tarjoajien%20tarkastelu.pdf>

Metla. 2010. (VMI10). Valtakunnan metsien 10. inventointi. Päivitetty 2.9.2013. Luettu 29.4.2015. <http://www.metla.fi/metinfo/vmi/>

Metla. 2014. Metsän inventointijärjestelmät Suomessa. 2014, 34. Luettu 22.4.2015.

http://www.metla.fi/metinfo/tilasto/julkaisut/vsk/tietotaulut/2014/Luku1_2014_TT_Mets%C3%A4n_inventointij%C3%A4rjestelm%C3%A4t_Suomessa.pdf

Metsäteollisuus ry. 2013. Energiaa kestävästi metsähakkeesta. Luettu 30.8.2015.

<http://www.metsateollisuus.fi/painopisteet/energia-ilmasto/uusiutuva-energia/Energiaa-kestavasti-metsahakkeesta--106.html>

Nivukoski, E. 2009. Metsätalouden palveluyritysten välisen yhteistyön- ja verkostoitumisen mahdollisuudet Seinäjoen seudulla. Pienen ja keskisuuren yritystoiminnan liikkeenjohton koulutusohjelma. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Sauvula-Seppälä, T., Ulander, E., Tasanen, T. 2009. Kehittyvä metsäenergia. Tutkimusseminaari Seinäjoen Framissa 18.11.2009.

Simola, A., Kola, J (toim.). 2010. Bioenergian tuotannon aluetaloudelliset vaikutukset Suomessa. BioReg –hankkeen loppuraportti. Maatalousekonomia. Julkaisuja nro 49. Helsingin yliopisto. Helsinki 2010.

Suomen metsäkeskus.2015a. Alueelliset metsäohjelmat. Luettu 29.4.2015.

<http://www.metsakeskus.fi/alueelliset-metsaohjelmat#.Vd1rUU0cS70>

Suomen metsäkeskus.2015b. Alueellinen metsäohjelma. Etelä- ja Keski-Pohjanmaan metsäohjelma 2012-2015. Luettu 4.5.2015.

http://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/mk_ekp_alueellinen_metsaohjelma_web.pdf

Suomen metsäkeskus.2015c. Alueellisen metsäohjelman (AMO) vuoden 2013 tuloksia. Luettu 4.5.2015.

http://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/smk-amo-seuranta-2014-etela-ja-keski-pohjanmaa_0.pdf

Suomen metsäkeskus.2015d. Historia. Luettu 4.9.2015.

<http://www.metsakeskus.fi/historia#.VemDyMvouUk>

Suomen metsäkeskus.2015e. Organisaatiot. Tehtävät. Luettu 29.4.2015.

<http://www.metsakeskus.fi/tehtavat-metsaala-kasvuun#.VdyLBMvouUk>

Tolppanen, M. 2011. Metsäenergian hankinta ja käyttö Etelä-Pohjanmaan metsäkeskus-alueen maatiloilla. Metsätalouden koulutusohjelma. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Uusiutuvassa energiassa tulevaisuus 2014a. Luettu 29.4.2015.

<http://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/usva-esite-a4-tulostus.pdf>

Uusiutuvassa energiassa tulevaisuus 2014b. Uusiutuvan energian kehittämissuunnitelma Usva. Luettu 29.4.2015.

http://www.micropolis.fi/files/usvahanke/uusiutuvan_energian_kehittamissuunnitelma_final.pdf

Viirimäki, Juha. 2015. Projektipäällikkön haastattelu/ Kestävä metsäenergia –hanke, 9.4.2015. Haastattelija Sirpa Paavola, Seinäjoki.

Vilka Hanna. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Gummerus Kirjapaino. Jyväskylä.

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje

Arvoisa metsänomistaja,

sait kutsun *Metsät kuntoon marketissa* -tapahtumaan,
joka järjestettiin Seinäjoella, Citymarket Päivölässä 26.10.2013.

Päivän teemana oli nuoren metsän hoito ja energiapuun korjuu. Kauppakeskuksessa saatavata metsäalan toimijoita, sai neuvoja metsäammattilaisilta ja oli mahdollisuus myös energiapuukauppaan.

Haluaisimme nyt selvittää henkilökohtaisen kutsukirjeen ja metsätapahtuman vaikutusta toteutuneisiin metsänhoitotoihin tai puukauppaan. Lähetämme metsätapahtumaan kutsuville kyselylomakkeen ja saman karttalehden kuin kutsun mukana vuonna 2013. Pyydämme sinua ystävällisesti vastaamaan kyselyyn, vaikka et olisi osallistunutkaan Metsät kuntoon marketissa -tapahtumaan. Vastaamiseen kuluu aikaa alle 10 minuuttia.

Tutkimuksen toteuttaa metsätalousinsinööri Sirpa Paavola Suomen metsäkeskuksen toimeksiannosta. Kyselyn tuloksia käytetään Suomen metsäkeskuksessa ja Tampereen ammattikorkeakoululle tehtävässä opinnäytetyössä. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Yksittäisten vastausten tiedot eivät ole missään vaiheessa tunnistettavissa kyselyn yhteenvedossa.

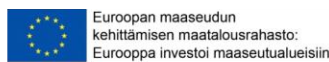
Vastaukset tulee palauttaa 21.6.2015 mennessä, vastauskuoren postimaksu on jo maksettu. Osallistumalla kyselyyn voit voittaa Husqvarna 135 moottorisahan (arvo 279 €). Voittajalle ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

Kiitos kyselyyn vastaamisesta!

Seinäjoella 25.5.2015

Sirpa Paavola
metsätalousinsinööri
opiskelija TAMK

Juha Viirimäki
projektipäällikkö
Suomen metsäkeskus

Leikkaa arvontalipuke irti ja lähetä se yhdessä kyselylomakkeen kanssa vastauskuoressa 21.6. mennessä.

Nimi _____ Puhelinnumero _____

Osoite _____

Seinäjoella Husqvarna raivaussahat ja moottorisahat myy:

Seinäjoen Kone rengas Oy
HAUTOMONKATU 14
PL 186, 60101 SEINÄJOKI
PUH (06) 421 7450
www.seinajoenkone rengas.fi

1. Vastaajan sukupuoli	1) Mies	2) Nainen	
<hr/>			
2. Vastaajan syntymävuosi	_____		
<hr/>			
3. Päätoimi	1) maa-/metsätal.yrittäjä 2) muu yrittäjä	3) palkansaaja 4) eläkeläinen	5) opiskelija 6) työtön
<hr/>			
4. Metsäpinta-ala	1) alle 10 ha 2) 10 – 29 ha	3) 30 – 50 ha 4) 51 – 99 ha	5) yli 100 ha
<hr/>			
5. Omistusmuoto	1) yksin 2) puolison kanssa	3) verotusyhtymä 4) perikunta	
<hr/>			
6. Omistusaika	1) alle 5 vuotta 2) 5 - 10 vuotta	3) 11 – 20 vuotta 4) yli 20 vuotta	
<hr/>			
7. Metsän sijainti kotoa	1) alle 10 km 2) 10 – 49 km	3) 50 – 99 km 4) yli 100 km	

8. Muistatko Metsät kuntoon marketissa -tapahtuman vuodelta 2013?	1) Kyllä	2) En
9. Olivatko kutsun liitteessä olevassa kartassa tiedot oikein?	1) Kyllä	2) Ei
10. Oliko metsänhoitotyö/hakkuu tehty jo ennen kirjettä/ tapahtumaa?	1) Kyllä	2) Ei
11. Osallistuitko tapahtumaan paikanpäällä?	1) Kyllä	2) En
12. Kävitkö samalla ruokaostoksilla Päivölän Citymarketissa?	1) Kyllä	2) En

(Mikäli et osallistunut tapahtumaan, voit siirtyä seuraavalle sivulle kysymykseen 20)

Vaihtoehdot 1= heikko, 2= tyydyttävä, 3= hyvä, 4= erinomainen

13. Olitko tyytyväinen tapahtuman järjestelyihin?	Heikko	1	2	3	4	Erinomainen
14. Saitko hyödyllistä tietoa?	Heikko	1	2	3	4	Erinomainen
15. Oliko palvelu asiantuntevaa?	Heikko	1	2	3	4	Erinomainen
16. Saitko hoidettua metsäsiasia paikanpäällä?	Heikko	1	2	3	4	Erinomainen
17. Oliko tapahtumassa paikalla tarpeeksi alan toimijoita?	Heikko	1	2	3	4	Erinomainen
18. Mikä tapahtumasta jäi erityisesti mieleesi? _____						

19. Mitä tapahtumasta mielestäsi puuttui? _____

Jatkuu seuraavalla sivulla

Liite 2. Kyselylomake

2/2

20. Sopiiko metsätapahtuma mielestäsi kauppakeskukseen? 1) Kyllä 2) Ei
21. Onko mielestäsi vastaavalle tapahtumalle tarvetta tulevaisuudessa? 1) Kyllä 2) Ei
22. Johtiko kutsukirje tai tapahtuma metsänhoitotöihin tai puukauppaan? 1) Kyllä 2) Ei
23. Teitkö metsänhoitotyöt/hakkuut itse? 1) Kyllä 2) En
24. Jos ostit palvelun ulkopuoliselta, löytyikö toimija tapahtuman avulla? 1) Kyllä 2) Ei

25. Milloin teit metsänhoitotyö- tai puukauppasopimuksen?

- 1) heti paikanpäällä tapahtumassa 3) yli vuosi tapahtumasta
2) vuoden kuluessa tapahtumasta 4) en ole tehnyt

26. Kilpailutitko kohdetta useamman toimijan kanssa?

- 1) toimijoita oli vain 1 kpl 3) toimijoita 3 kpl tai enemmän
2) toimijoita 2 kpl 4) kilpailutan lähitulevaisuudessa

27. Puukauppatulot (ilman arvonlisäveroa) kirjeen tai tilaisuuden ansiosta

- 1) alle 1000 euroa 3) 5001 – 15 000 euroa 5) ei puukauppatuloja
2) 1000 – 5000 euroa 4) yli 15 000 euroa

28. Teitkö myös muita metsänhoitotöitä puukaupan yhteydessä?

- 1) uudistaminen, metsän viljely 4) nuoren metsän hoito 7) ei mitään
2) varhaisperkaus 5) harvennus
3) taimikon hoito 6) uudistushakkuu

Kommentteja/ Ehdotuksia/ Palautetta/ Terveisiä

Liite 3. Kutsu metsätapahtumaan 26.10.2013

Seinäjoella, Citymarket Päivölässä, järjestetään lauantaina 26.10.2013 klo 10 - 15 *Metsät kuntoon marketissa* tapahtuma

Päivän teemana on nuoren metsän hoito ja energiapuunkorjuu. Kauppakeskuksessa on mahdollisuus tavata metsäalan keskeisiä toimijoita ja saada neuvoja metsäammattilaisilta metsän hoitoon. Tilaisuudessa on mahdollisuus myös energiapuukaupantekoon.

Henkilökohtainen kutsu tapahtumaan on laadittu Metsäkeskuksen metsävaratietojen pohjalta. Metsä-varatietojen perusteella Teidän kiinteistöltänne löytyy yksi tai useampi ensiharvennuskohte. Kuviokartta kohteista on liitteenä. Kartasta löytyy heti kiireelliset ensiharvennuskohteet. Hakukriteereinä on käytetty Seinäjoen, Ilmajoen, Lapuan ja Kuortaneen kuntien metsäkiinteistöjä ja ensiharvennuskohteita, jotka ovat yhteensä pinta-alaltaan yli 2 hehtaaria.

Nuoren metsän hoito kannattaa aina

Nuoren metsän hoitoa pidetään metsän tulevien hakkuiden kannalta merkittävänä hoitotoimenpiteenä, sillä valitaanhan silloin myyntiin kasvatettavat puut. Nuoren metsän hoidon ansiosta ensiharvennuksissa poistettavat puut ovat jo pääosin myytäviä kuitupuuta ja hakkuutuloja voi kertyä n. 40 – 60 m³:sta hehtaarilta.

Energiapuunkorjuu avuksi metsänhoitoon

Energiapuutukien avulla energiapuunkorjuulla voidaan saada hoitamaton nuori metsä, jossa on paljon kuitupuuksi kelpaamattomia puita, kustannustehokkaammin kuntoon. Energiapuuhakkuusta on maanomistajan mahdollista saada myyntitulojakin.

Tule käymään kauppakeskuksessa, niin laitetaan metsäasiasi kuntoon

Tapahtuman järjestää Kestävä metsäenergia -hanke yhteistyössä Citymarket Päivölän kanssa.

Seinäjoella 23.9.2013

Juha Viirimäki
Projektipäällikkö
Kestävä metsäenergia -hanke
Suomen metsäkeskus

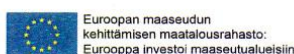
Marko Ämmälä
Metsäneuvoja, metsäenergia
Kestävä metsäenergia -hanke
Suomen metsäkeskus

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

EPM Metsä
Paikallista puun käyttöä

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

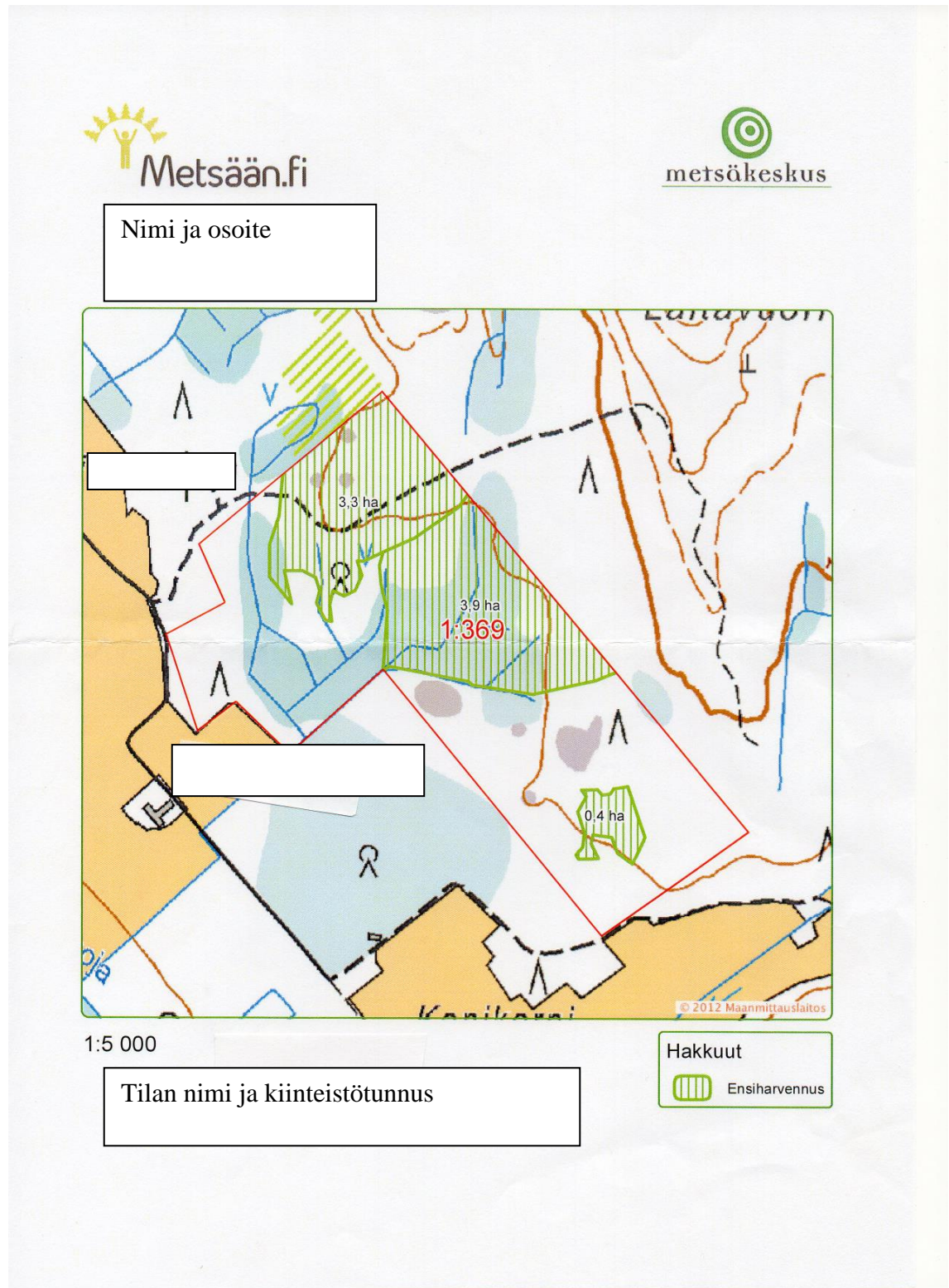
Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Liite 4. Kutsun mukana lähetetty karttatulostemalli 2013.

Sama karttatuloste lähetettiin myös kyselylomakkeen liitteenä vuonna 2015.

Tunnistetiedot on peitetty.

Liite 5. Lehti-ilmoitus Epari –lehdessä 23.10.2013

Kulttuuria ja menoja EPARI 23.10.2013 | 13

Seinäjoen Sekakuoron 35-vuotis-ihlakonsertti

"INÄJOKI. Seinäjoen sekakuoro juhlistaa 35-vuotaitaan konsertilla. Ihlakonsertin ohjelma on niteellinen ja viihteellinen, jotta huumoriakin löytyy asti, jos tarkasti kuuntelee, teaa musiikkiterapeutti ja oronjohtaja Ritva Lipasti. n kertoo, että konsertin ohjelmassa on mm. kappaleita kka Kuoppamäeltä. Osaan oron esittämistä lauluista oronjohtaja Ritva Lipasti on myt uuden sovituksen.

Kuorossa laulajia on yli 30, joista kolme perustaja-jäseniä. Myös uusia laulajia sekakuoro sai riveihinsä tänä syksynä puoლისen kymmentä. Kuorolaisten ikä-haitari on leveä, vanhin on yli 90-vuotias ja nuorimmat parikymppisiä. Sekakuoron ensimmäinen kuoronjohtaja oli dir.cant. Rauno Paakkinen. Juhlia varten sekakuoro on teettänyt uudet yhtenäiset esiintymisasut, jopamiehet ovat saaneet naisten asuihin sopivat solmukkeet.

Seinäjoen kaupungintalo sunnuntaina lokakuun 27. klo 15.

Metsät kuntoon marketissa -päivä
Seinäjoella 26.10.2013 klo 10-15
Citymarket Päivöillä

Päivän teemana on nuoren metsän hoito ja energiapuukorjuu. Tilaisuudessa on mahdollisuus energiapuukaupparetkoon.

Paikan päällä tapaavat metsäalan keskeisiä toimijoita. Saat apua metsänmattilaisilta metsäsi hoitoon, samalla kun käyt tekemässä viikonlopuun ostokset marketissa.

Tule käymään kaupakeskuksessa, niin laitetaan metsäsi kuntoon

Tapahtuman järjestää Kestävä metsäenergia -hanke yhteistyössä Citymarket Päivöiden kanssa.

Tervetuloa!

Metsäänfi metsäkeskus CITYMARKET PONSSE VAPPO redU

BIG NIGHT

Pe 25.10. klo 18–20.30
SEINÄJOEN SEURAKUNTAKESKUS
1.–6. luokkalaisten toimintailta

Illassa mm. Bändi, Saku ja Ruut, Raamatunkertomus sekä hauskoja toimintapisteitä.

Makouron. Mukaan sipsi- tai karkkipussi. Laita kalenteriin: seuraava ilta pe 22.11.

Järj. Seinäjoen seurakunta ja Ev.Lut. Kansanlähetys

SEINÄJOEN KAUPUNGINORKESTERI

Haydn-sinfonietta
 corstai 24.10. klo 19 Seinäjoki-sali
 SEINÄJOEN KAUPUNGINORKESTERI
 Kapellimestarina TUOMAS ROUSI
 ERKKI LAHESMAA, sello
LIPUT 20/12 €

SKOR-Idubi ti 5.11. Still Standing
 Laura Linkola, kanтеле | **VAPAA PÄÄSY!**

Muistathan marraskuun Kamarikimona-festivaalin!
 To 7.11. Lattari-iltamat | La 9.11. Dolin Klezmer
 Pe 15.11. Heikkien kotilpailu

SEINÄKATU 32A | 50100 SEINÄJOKI | p. (06) 420 2924 | www.seinajoki.fi

redU

Metsänomistajille koulutusta Seinäjoella:
RAIVAUS- JA MOOTTORISAHAN HUOLTO

Paikka: Sedu Aikuiskoulutus, M-rakennus, Rastaant...

TYYLIKOULUTUS
ULKOISEN OLEMUKSEN MERKITYS
La 26.10.2013 klo 15, Kampustalo Seinäjoki

Luennoitsijana
 Imago kouluttaja
 Pia Mäki-Hakola

Esillä ORIFLAME tuote UUTUDET
 UUTUUS
 WELLNESS juomajauheet

Tervetuloa!

Vapaa pääsy **ORIFLAME** SWEDEN Sanna-Liisi 050-5111330

UUDET HERKUT